

Täysistunto

Torstai 5.6.2025 klo 16.00—17.40

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 17.40.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (16.00—17.06) ja toinen varapuhemies Tarja Filatov (17.06—17.40).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
pääministeri Petteri Orpo
valtiovarainministeri Riikka Purra
sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen
maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah
ulkoministeri Elina Valtonen
opetusministeri Anders Adlercreutz
ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala
liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Sandra Bergqvist
sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso
kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen
elinkeinoministeri Wille Rydman
sisäministeri Mari Rantanen
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla oleville ministereille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan. On toivottavaa, että kukin kysymys on osoitettu yhdelle paikalla olevalle ministerille.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys hoitotakuusta (Aki Lindén sd)

Suullinen kysymys SKT 90/2025 vp

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, ja sitten aloitetaan. — Edustaja Lindén.

Keskustelu

16.01 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Kysymys pääministerille:

”Me teemme kaikkemme, että ihmiset saavat tässä maassa hoitoa.” Näin totesi tässä sadassa vuosi sitten pääministeri Orpo, kun eduskunnan kyselytunnilla käsiteltiin hoitotakuun heikennystä.

Tuolta kentältä ihmisiltä on tullut paljon henkilökohtaista palautetta, että hoitoonpääsy terveyskeskuksissa on vaikeutumaan päin. Ne olisivat saattaneet olla yksittäisiä mielipiteitä, mutta tänään aivan tuoreeltaan saimme THL:n tilaston, jonka mukaan vuosi sitten kesällä 60 prosenttia suomalaisista pääsi kiireettömässä hoidossa viikossa terveyskeskukseen, nyt se on pudonnut 40 prosenttiin.

Arvoisa pääministeri, te romutitte hoitotakuulain ja siinä yhteydessä leikkasitte 126 miljoonaa euroa hyvinvointialueilta. Oliko tämä päätös järkevä, ja oliko se sellainen, että se turvaa hoitoonpääsyn? Nyt lukujen valossa näyttää, että näin ei ole.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Juuso. [Vasemmalta: Pääministerille tehtiin kysymys!]

16.02 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! — Vastaan tähän, koska tämä on substanssilainsäädäntö ja kuuluu minun vastualueelleni. [Vasemmalta: Pääministeriltä kysyttiin!]

Hoitotakuun pidennyksen siihen, mitä se oli aikaisemmin, eli kolmeen kuukauteen, tarkoitus oli nimenomaan se, että hyvinvointialueilla pystytään terveysasemilla priorisoimaan ja ottamaan kiireellisyysjärjestyksessä potilaita, koska kaikkien ei tarvitse tosiaan kahden viikon sisällä päästä hoitoon. Ne hoitoonpääsyn tarpeet ovat hyvin erilaisia. Sehän, että me pidennämme sitä hoitoonpääsyn aikaa, tarkoittaa myöskin sitä, että hyvinvointialueet pystyvät paremmin suunnittelemaan lääkäri työvoiman käytön, pystyvät lisäämään hoitajavastaanottoa, pystyvät vähentämään vuokralääkärikuluja, mitkä nousivat radikaalisti vuonna 24, kun tämä lyhyempi hoitotakuuaika tuli voimaan. On ihan selvää, että mikäli... Tai uskon, että useat hyvinvointialueet pyrkivät siihen, että mahdollisimman nopeasti pääsee lääkäriin, ja varmaan tämä jatkossa toteutuukin. Mitä enemmän digitaalisia palveluja otetaan käyttöön, niin pystytään osa hoitamaan sillä. Mutta tosiaan lääkärimäärä on meillä rajoitettu, ja vuokralääkäreiden kustannuksia [Puhemies koputtaa] te olette halunneet pienentää, ja me haluamme niitä pienentää ja tukea sillä tavalla hyvinvointialueita.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat tästä aiheesta esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.03 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jatkan edelleen kohdistaan kysymykseni pääministeri Orpolle.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Ennen aluevaaleja järjestettiin lukuisia vaalikeskusteluja. Yksi niistä oli televisiossa, ja siellä esitettiin kaikille puoluejohtajille kysymys: ”Kannatatteko kahden viikon hoitotakuuta?” Vihreän lapun nostaminen tarkoitti, että kannattaa. Te nostitte vihreän lapun. Kuitenkin hallituksenne viime joulukuussa leikkasi 126 miljoonaa euroa terveyskeskuksilta, ja se on nyt näkynyt niin, että kuukausi kuukaudelta tänä vuonna pääsy terveyskeskuksiin on heikentynyt. Aiotteko palauttaa tämän aiemman lainsäädännön? Aiotteko palauttaa sen rahoituksen, mikä terveyskeskuksissa tarvitaan? Ei voida sanoa, että se yleiskatteellinen rahoitus, 2,2 miljardia, josta usein puhutte, ratkaisisi tämän asian, koska siitä suurin osa on vuoden 23 alijäämän kattamista ja loput kustannustason nousua. Nimenomaan tämä kohdistettu leikkaus terveyskeskuksiin on syypää huonontuneeseen hoitotilanteeseen siellä. Aiotteko palauttaa tämän lain ja ne rahat?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja pääministeri Orpo.

16.05 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietenkin hallituksen tavoitteena on se, että ihmiset pääsevät hoitoon mahdollisimman nopeasti. [Vasemmalta: Miksi te leikkaatte sitten? — Perussuomalaisten ryhmästä: Kuunnelkaa!] Se, että alueilla pyritään pääsemään kahdessa viikossa, on mielestäni aivan oikea tavoite. Mutta se ongelma oli, kuten ministeri Juuso totesi, että tämä tiukka hoitotakuu yhdistettynä henkilöstöpulaan ajoi hyvinvointialueet erittäin vaikeisiin tilanteisiin, muun muassa vuokralääkäreiden merkittävään käyttöön, ja totta kai siinä oli myöskin säästösyitä. Mutta nyt me soteuudistuksella, jota viedään eteenpäin hyvinvointialueiden kanssa, pyrimme siihen, että asiat saadaan sujumaan, kuten tämänkin ministeri Juuso totesi, digivastaanotoilla, etävastuunotoilla, omalääkärimallilla, jota toivottavasti edistetään jokaisella hyvinvointialueella ja jolla päästäisiin oikea-aikaiseen, tarpeenmukaiseen hoitoonpääsyyn. Nämä ovat ne, mitä me nyt tehdään, tavoitteena vain ja ainoastaan, että ihmiset pääsevät tarvitessaan mahdollisimman nopeasti hoitoon.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Krista.

16.06 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teillä, pääministeri Orpo, on aikalainen historia hoitotakuun sutkautuksista ja monista niistä, jotka eivät ole osuneet lankulle. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Ben Zyskowiec: Kuka puhuu?] Otan esimerkin tässä: toukokuussa, 16. päivä, te totesitte kyselytunnilla — syyttäen SDP:tä siitä — että me teimme lain hoitotakuusta mutta se ei toiminut, ja väititte samalla kyselytunnilla, että hoitojonot ovat pidentyneet. No, siitä seurasi kova keskustelu, ja osoit-tautuikin, että olitte väärässä. Anteeksipyyntöä ei kuitenkaan tullut. Sen jälkeen te väititte samalla kyselytunnilla, että hoitotakuu oli yksi niistä, jotka lisäsivät velvoitteita tavoilla, joihin ei ollut varaa. Nyt jälkikäteen on selvinnyt, että rahaa onkin. Rahaa on niin paljon, että ylisuuriin veronkevennyksiinkin on varaa.

Lisäksi, jotta ette menisi liian pitkälle, te totesitte Suomen Kuvalehdessä, että hoitotakuu toteutuu ilman sosiaalidemokraattista lainsäädäntöä. [Oikealta: Se on totta!] Se oli minusta jo aika kova veto teiltä. Nyt on tänään huomattu, että hoitotakuu ei toteudu ilman lainsäädäntöä, [Puhemies: Kysymys!] koska hoitoajat ovat pidentyneet. Nyt kysymys on siitä, pääministeri, lunastatteko lupauksen. Sanoitte, että ilman lainsäädäntöä saadaan pi-

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

dettyä asialliset hoitoonpääsyn ajat. [Puhemies: Kysymys!] Kysynkin teiltä: milloin ne tulevat?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, ja kukas vastaa? [Petteri Orpo ja Kaisa Juuso nostavat kätensä ylös] — Ministeri Juuso. [Krista Kiuru: Kysyin Orpolta!] — Ja minä annoin Juusolle puheenvuoron.

16.07 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä nyt kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön substanssiin, [Krista Kiuru: Vastaatko Orpon puheista siis?] niin että vastaan tässä nyt omasta puolestani, että lainsäädännön kolmen kuukauden hoitotakuu ei ole pakottava. Se ei tarkoita sitä, että kaikkien täytyy kolme kuukautta odottaa. Sikäli mikäli hyvinvointialueet pystyvät tuottamaan palvelut nopeammin, pystyvät tarjoamaan palvelut nopeammin, totta kai se on hyvä, ja me kannustamme siihen.

Mitä tulee näihin rahoitusleikkauksiin, niin meidän emme tee korvamerkittyjä rahoitusleikkauksia, koska me emme rahoituslain mukaan pysty niitä tekemään, [Aki Lindén: Mikäs se terapiatakuu sitten on?] koska kaikki rahoitus on yleiskatteellista. Me lisäämme yleiskatteellista tai vähennämme yleiskatteellista rahoitusta, ja se, miten hyvinvointialue sen kohdistaa palveluihin, jää edelleen sinne hyvinvointialueen päätettäväksi. [Ben Zyskowicz: Mitkäs siellä onkaan ne suurimmat ryhmät? — Perussuomalaisten ryhmästä: Satakunnassakin demarit päättää!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Berg.

16.08 Kim Berg sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueet ovat vaikeuksissa, mutta hallitus ei anna niille liikkumavaraa. Alijäämät pitää kattaa tiukassa aikataulussa, vaikka toimintakyky heikkenee ja henkilöstöä joudutaan vähentämään. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Tälle vuodelle hallitus myös romutti hoitotakuun ja leikkasi sen varjolla 130 miljoonaa euroa alueiden rahoituksesta. Se näkyy suoraan palveluissa. Kuten täällä on tuotu esille, THL:n tuoreen tilaston mukaan ihmiset eivät pääse hoitoon enää entiseen tapaan.

Hallituksen linja lisää eriarvoisuutta ja vaarantaa koko soteuudistuksen tavoitteen, vahvan perustason, joka ehkäisee kalliita ja raskaampia hoitoja. Arvoisa pääministeri, aiotteko te korjata kurssia? Oletteko valmiita palauttamaan 14 vuorokauden hoitotakuun ja tukemaan alueita, jotta kansalaiset saisivat taas ajoissa apua?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja kukas vastaa? — Pääministeri Orpo.

16.09 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten totesin, tämä tiukka hoitotakuu yhdistettynä henkilöstöpulaan ajoi hyvinvointialueet erittäin vaikeaan tilanteeseen, muun muassa vuokralääkärien käyttöön. Siksi ja myös säästötoimenä tästä tiukasta normista luovuttiin, koska se vain on niin, että jos uskoo siihen, että kun tehdään laki, niin sitten kaikki ongelmat ratkeavat... Minä en usko siihen, vaan minä uskon siihen [Vasemmalta: Te teette lainsäädäntöä itse!] järkevään toimintaan, jota nyt hyvinvointialueilla eri puolilla Suomea tehdään.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Meillä on alueita, joilta on todella hienoja esimerkkejä. Kerroin niissä keskusteluissa keväällä muun muassa Länsi-Uudestamaasta. Esimerkkejä löytyy muualtakin. Joissain on otettu käyttöön muun muassa näitä uusia teknologioita, etälääkäreitä, digivastaanottoja ja omalääkärimalli, jolla on pystytty lyhentämään hoitojonoja. On pystytty vastaamaan henkilöstöpulaan, saatu taloutta kuntoon. Tämä on se tie, mihin hallitus uskoo. Tehdään järkevällä, nykyaikaisella tavalla näitä asioita, viedään niitä eteenpäin, ja sitä kautta ihmiset pääsevät hoitoon — eivät lailla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ojala-Niemelä.

16.11 Johanna Ojala-Niemelä sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! SDP:n malli terveydenhuollon kiperimpään ongelmaan eli joustavaan ja nopeaan hoitoonpääsyyn sairausvastaanotolle on järjestää lääkäreiden ja hoitajien työ omalääkäri- ja omahoitajatyöpariin perustuvaksi. [Kokoomuksen ryhmästä: Sitähän tehdään!] Samat lääkäri ja hoitaja tuntevat potilaat, ja potilas tuntee heidät. Tässä mallissa myös digitaalisten palveluiden lisääminen on mahdollista järjestämällä omalääkärin ja omahoitajan tapaaminen etänä. Pääsy vastaanotolle tai kotikäynti tulisi turvata aina potilaan niin halutessa. Hyvinvointialueet voivat käyttää omalääkäreinä ja omahoitajina myös kilpailutetuilla ostopalveluilla hankittuja palveluita silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua. Myös hyvinvointialueiden järjestämää ammatinharjoittajamallia tulee laajentaa.

Edellä kuvattu malli on realistinen, asiakaslähtöinen ja kustannustehokas. Se perustuu vahvaan perusterveydenhuoltoon ja tiiviiseen yhteistyöhön sairaaloiden ja sosiaalihuollon kanssa. Juhlapuheissa kyllä tuotte vastaavia esityksiä esille, mutta toimet puuttuvat. Kysynkin: milloin hallitus tulee SDP:n tielle? [Oikealta: Siihen on aikaa!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Juuso.

16.12 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä demarit ovat tulleet hallituksen kanssa samoille linjoille, mitä tulee omalääkärimalliin. [Ben Zyskowicz: Aivan!] Omalääkärimallia laajennetaan koko ajan, [Välihuutoja vasemmalta — Johannes Koskinen: 80-luvulla!] ja useilla hyvinvointialueilla on tälläkin hetkellä käynnissä erilaisia omalääkärimallikokeiluja. Vielä sanon Länsi-Uudenmaan ammatinharjoittajamallista, että siellä ovat rekrytoinnit päällä ja tarkoituksena on lisätä useita lääkäreitä vielä tämän vuoden aikana tähän toimintaan. Kyllä tämä pikkujiljaa leviää, ja yhä useammat hyvinvointialueet ottavat sitä käyttöön, niin että hyvin positiivisissa merkeissä katson tätä. Meillähan on myöskin ministeriössä omalääkäriyöryhmä, joka käy läpi näitä toimia ja levittää sitä tietoutta ja yrittää miettiä niitä ratkaisuja, millä tavalla me saataisiin tämä ankkuroitua niin, että tämän hallituskauden lopussa mahdollisimman monella olisi pääsy omalääkärille. [Krista Kiuru: Ei siihen mitään rahaa ole!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta.

16.13 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pääministeri Orpo, se ei riitä, että teillä on se tavoite siitä, että hoitoon pääsee, jos te kerta toisensa jälkeen teette vain leikkauksia sotepalveluihin. [Ben Zyskowicz: Ai jaa!]

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Mutta aloitan sitaatilla: ”Pojalla piti olla kontrolli silmäpolilla 2—3 kuukauden päästä, kun käytiin siellä lokakuussa. Ei olla vieläkään päästy, vaikka soitin jo kertaalleen ja aika luvattiin toukokuulle. Ei ole näkynyt. [Oikealta: Mikä hyvinvointialue?] Itse olen odottanut aikaa toimenpiteeseen 11 kuukautta.”

Oletteko te, hyvät ministerit, tutustuneet tähän THL:n tilastoon, tutustuneet siihen aiheeseen? Nämä eivät ole yksittäistapauksia, vaan hoitontarve on heikentynyt. Ministeri Juuso, kysyn teiltä: mitä aiotte vastuuministerinä tehdä, että ihmiset pääsevät hoitoon, kun he sitä tarvitsevat? Se on teidän vastuullanne. [Ben Zyskowitz: Eikö hyvinvointialuepäätäjillä ole mitään vastuuta? Miksi niitä on?]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Juuso.

16.14 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä vastuutahoja on useampia. Tietysti hallitus vastaa ja myöskin hyvinvointialueet itsehallintonsa nojalla vastaavat siitä, että erikoissairaanhoidossa hoitotakuuajat pysyvät siinä lakisääteisessä, maksimissaan kuudessa kuukaudessa, ja tarpeen mukaan myöskin lyhyemmässä ajassa täytyy päästä hoitoon.

Silmätautien osalta totean sen, että meillä on pula silmälääkäreistä koko Suomessa. Silmätautien hoito on ongelmissa, ja tässä olisi hyvä, että hyvinvointialueet tekevät yhteistyötä ja miettivät, missä heillä on silmälääkäripalveluja yleensäkin tarjolla, ja keskittävät silmätautien hoidon sinne. Tämä on se ainoa tie päästä tässä eteenpäin. [Juho Eerola: Vaatii tarkkaa silmää!]

Mitä tulee näihin jonoihin yleensä ottaen, niin Valvira ja avit valvovat tietysti jonoja, ja Valviralta on viime vuoden aikana tullut jo kehoitus kaikille niille hyvinvointialueille, joilla lakisääteinen aika täyttyy, hoitaa asia kuntoon tämän kevään aikana. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ja rahat on viety!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mattila

16.15 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen epäonnistunut työllisyys- ja talouspolitiikka näkyy ihmisten arjen palveluissa. Epäonnistuminen maksatetaan leikkaamalla sosiaali- ja terveystalouden palveluista ja romuttamalla lähipalveluita. [Ben Zyskowitz: Ai jaa!] Kuukauden takaisissa vaaleissa saivat luottamusta ne puolueet, jotka jakoivat saman tilannekuvan kansan kanssa. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat vaarassa, ja niistä leikkaaminen tulee kalliiksi inhimillisesti ja taloudellisesti. [Jani Mäkelä: Tuleeko kuntoon?] Kysyn pääministeriltä: onko hallitus valmis peruuttamaan sosiaali- ja terveystalouden palveluitten leikkauksista, ja miten aiotte helpottaa hyvinvointialueitten hankalaa tilannetta? [Perussuomalaisten ryhmästä: Mikä puolue hallitsee Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella?] Älkääkä sanoko, että annatte hyvinvointialueille lisää rahaa, koska oikeasti mitään lisärahaa ei ole tulossa. [Ben Zyskowitz: Koska se on totta, 2,2 miljardia tänään! Siitäkö pitää peruuttaa?]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Pääministeri, olkaa hyvä.

16.16 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka kielittekin, niin sanon silti, että hyvinvointialueet saavat lisää rahaa. [Krista Kiuru: Kustan-

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

nusten tarkistuksia aikaisemmilta vuosilta!] Noin miljardin vuodessa kasvaa sotealueiden rahoitus. Tänä vuonna sosiaali- ja terveystalouteen käytetään Suomessa enemmän rahaa kuin koskaan Suomen historiassa, [Keskustan ryhmästä: Velkaakin pannaan menemään!] siis tänä vuonna. Ensi vuonna ja sitä seuraavana vuonna käytetään noin miljardi enemmän. Siis tämä on se totuus. Ja vaikka me käytämme niin paljon, niin suuren osan valtion budjetista, niihin tärkeisiin sosiaali- ja terveystalouteen, niin sekään ei tahdo riittää, koska meidän väki vanhenee ja koska tämä sosiaali- ja terveystalouden uudistus on vielä kesken. Siksi me teemme niitä kaikkia asioita, joita tässä on lueteltu: käytetään uutta teknologiaa, kiinnitetään huomiota näiden hyvinvointialueiden johtamiseen, henkilöstön viihtymiseen ja niin edelleen, kaikkeen siihen, millä me saadaan nämä asiat toimimaan, hyvin palveluketjuihin, jotta ihmiset saavat hyvää palvelua. Me käytetään jokainen veroeuro, joka meillä on varaa, näiden ihmisten hyvien palveluiden hoitamiseen joka puolella Suomea.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää.

16.17 Pia Sillanpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueiden rahoitus on alusta lähtien ollut väärällä pohjalla. Poliittisella valinnalla otettiin rahoitusjärjestelmäksi malli, joka on erittäin huonosti ennakoitava ja vaikeasti ymmärrettävä. ”Pääosin tarveperusteisen rahoituksen määräytymiskriteereiden asettaminen tulisi tehdä siten, että hyvinvointialueilla on edellytykset vastata järjestämisvastuulleen kuuluvista palveluista”, totesi oikeuskansleri hyvinvointialueita koskevassa ratkaisussaan. Hallitus tekee muutoksia rahoitusmalliin hallitusti. Perussuomalaiset pitävät tärkeänä, että rahoituksen pääpaino säilyy palvelutarpeeseen perustuvana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen eli HYTE-kertoimen painoarvon kasvattaminen sinällään on tervetullutta. [Vasemmalla: Se ei lisää yhtään rahaa!] Pitkällä aikavälillä se hillitsee palvelutarvetta sekä lisää oikeudenmukaisuutta ja kannustavuutta. Arvoisa ministeri Ikonen, millä tavoin varmistetaan, että rahoitusmalli huomioi tulevaisuudessa sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tähtäävät palvelut että väestön iän ja terveydentilan osana palvelutarvetta?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen.

16.18 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia erittäin tärkeästä kysymyksestä. Rahoitus on keskeinen tekijä tässä hyvinvointialueitten onnistumisessa, ja kuten pääministeri täällä hyvin kuvasi, tänä vuonna me laitamme hyvinvointialueitten ja sotepalveluitteiden rahoittamiseen enemmän rahaa kuin koskaan [Krista Kiuru: Vanhojen kustannusten korjaamista!] ja se yleiskatteinen rahoitus nousee tälle vuodelle.

Me olemme tässä hallituksessa tekemässä myöskin useita muutoksia tähän rahoitusmalliin. Ihan ensimmäisessä vaiheessa me toimimme sinne tällaisen omavastuuosuuden, jolla lisättiin kannustimia kustannusten hallintaan. [Aki Lindén: Eli leikkaus! — Krista Kiuru: Eli leikkauksia teitte!] Seuraavassa vaiheessa ollaan nyt tuotu tätä HYTE-kerrointa [Aki Lindén: Eli leikkaus!] eli ollaan kehitetty sinne hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerrointa, joka kannustaa alueita tällaiseen varhaiseen tukeen, juuri mitä edustaja hienosti tässä nosti esiin. Seuraavassa vaiheessa me tulemme käymään läpi vielä näitä tarvetekijöitä [Aki Lindén: Eli leikkaus! — Sosiaalidemokraattisesta ryhmästä: Lisää leikkauksia!] ja

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

sitä koko rahoituksen kohdentumista ja arvioimme sitä sitten tässä seuraavassa vaiheessa. Lisäksi tuemme alueita onnistumaan tässä työssään myöskin ihan aluekohtaisella ohjauksella.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu.

16.19 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että hoidon jatkuvuuden edistäminen olisi se, millä saisimme aikaan parempia hoitotuloksia mutta ehkä myös sitä potentiaalista kustannussäästöä. Ihmettelen oikeastaan, miten hallitus aikoo tätä hoidon jatkuvuutta edistää tässä yli 65-vuotiaiden valinnanvapausmallissa, jossa sekä asiakkaita että mahdollisesti myös lääkäreitä siirtyy yksityiselle. Valmisteltu malli ei asiantuntijoiden mukaan tue myöskään omalääkäri- tai ammatinharjoittajamallia, joista juuri kuulumme sieltä, että hallitus näitä haluaa edistää.

Mutta oikeastaan haluaisin kysyä valtiovarainministeriltä myös hoidon jatkuvuuden lisäksi tästä mallin jatkuvuudesta. Eli summat, joita mallin kustannuksiksi on arvioitu, ovat paljon pienemmät kuin jos meillä jokainen 65 vuotta täyttänyt kerran käyttäisi yksityisiä palveluita. [Ben Zyskowicz: No ei kai nyt jokainen käytä!] Kuinka pitkään hallitus aikoo tätä mallia rahoittaa? Onko kyse vain akuutista toimenpiteestä ja lyhyestä kokeilusta, vai aiotaanko mallia jatkaa? [Ben Zyskowicz: Nythän on päätetty kahden vuoden kokeilusta!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Grahn-Laasonen.

16.20 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, ja hienoa, että myöskin tämä asia nousi esille. Nimittäin syksyllä käynnistyy 65 vuotta täyttäneille valinnanvapauskokeilu, mikä tarkoittaa sitä, että 65 vuotta täyttäneet suomalaiset voivat päästä yksityiseen terveydenhuoltoon julkisen asiakasmaksun hinnalla. [Krista Kiuru: Siihen on kyllä rahaa!] Tämä esitys on eduskunnan käsittelyssä ja käsitykseni mukaan etenemässä ihan aikataulun mukaisesti. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hoidon lisääminen ei kelpaa demareille! — Liian hyvin hoidettu!] Tätä kokeilua todella kyllä odotetaan. Siihen on varattu myöskin rahoitus, ja kun se on kokeilu, niin sillä on ajallinen kesto eli sinne vuoden 27 loppuun saakka.

Tähän rahoitukseen. Tässä Kela-korvaukset ovat siinä mielessä hyvä instrumentti, että se tietysti riippuu täysin käytöstä. Eli sen mukaan, kuinka paljon tätä tarjontaa syntyy näistä käynneistä ja kuinka paljon tätä kokeilua hyödynnetään, se rahoitus liikkuu. Hallitus on tietysti budjetoinut tähän kokeiluun rahoituksen [Krista Kiuru: Lähes 300 miljoonaa!] mutta varannut sinne myöskin Kela-korvausten kokonaispotista, joka tällä hallituskaudella käytetään, semmoista liikkumatilaa, mikäli tästä tulisi hyvinkin suosittu — niin kuin arvelen, että varmasti tulee monin tavoin. Eli sitä liikkumatilaa meillä kyllä on. [Anne Kalmar: Ainakin terveysjätit mainostaa hyvin!]

Mutta tämä etenee, ja on hienoa, että saadaan edistettyä tätä kautta myös meidän senioriväestön hoitopaikkaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se on liian hyvää hoitoa!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen.

16.22 **Aino-Kaisa Pekonen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä suomalaiset ovat huolissaan terveydenhuollosta ja lääkäriinpääsystä, ja yhä enenevässä

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

määrin ihmiset myös ottavat yhteyttä meihin kansanedustajiin, kun eivät pääse lääkäriin. Se johtuu siitä, että te olette romuttaneet hoitotakuun — te olette romuttaneet hoitotakuun. Hoitotakuu oli kaksi viikkoa, nyt hoitoonpääsyä joutuu odottamaan jopa kolme kuukautta.

Arvoisa pääministeri, älkää vastuuttako yksinomaan hyvinvointialueita, sillä te olette vieneet rahat hyvinvointialueilta. [Välihuutoja oikealta — Perussuomalaisten ryhmästä: Annettiin kolme miljardia lisää vuodessa!] Sen sijaan te olette tukeneet yksityistä sektoria Kela-korvausten muodossa. Te olette antaneet Kela-korvauksiin tällä kaudella 545 miljoonaa euroa, ja tällä summalla, arvoisa pääministeri, voitaisiin laittaa kuntoon tämä hoitotakuu, palauttaa hoitotakuu kahteen viikkoon, jotta jokaisella suomalaisella olisi oikeus päästä lääkäriin ajoissa ja nopeasti. Miltä tämä teistä kuulostaisi?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Grahn-Laasonen.

16.23 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteena on ehdottomasti se, että suomalaiset pääsevät nopeasti hoitoon. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Siltä näyttää! — Kiva kuulla!] Tällä hoitotakuuta koskevan lainsäädännön purkamisella oli se ajatus, että hillitään vuokratyövoimakustannuksia, koska ne olivat aivan hallitsemattomasti kasvaneet tämän normin lisäämisen myötä, ja se ei varmasti ole kestävää taloudenpitoa kenenkään mielestä. [Krista Kiuru: Nyt pitäisi hallituksen selvittää, mistä ne kulut tulevat, jos edes avainministerit eivät tiedä!] Se jos mikä on yksityisen terveydenhuollon tukemista, se edellisen kauden hoitotakuu-uudistus. [Krista Kiuru: Oijoihoi!] Mutta se, mihin pyritään, on tietysti se, että meidän hyvinvointialueilla saadaan kestäviä malleja, omalääkärimalli, joka sekin nopeuttaa hoitoonpääsyä, koska on tuttu lääkäri ja asiointi on sujuvampaa, hoidon laatu paranee, tulee jatkuvuutta.

Toinen asia, millä pyritään parantamaan hoidon saatavuutta, on muun muassa tämä meidän ikääntyneelle väestölle suunnattu valinnanvapauskokeilu, jossa saadaan kokemuksia siitä, miten Kela-korvauksilla voidaan nopeuttaa hoitoonpääsyä [Vasemmalta: Se ei toimi! — Vasemmistoliiton ryhmästä: Te itse romutatte julkisen terveydenhuollon!] ja myöskin purkaa ehkä senkin tyyppejä rakenteita, joita meillä on syntynyt, että on kovin paljon portinvartijuutta, että päästään ylipäättään lääkäriä kohtaamaan.

Sen lisäksi tietysti hyvinvointialueilla on suuri vastuu siinä, että saadaan hoitopolut toimimaan. Yksi asia, mikä siellä tällä hetkellä tätä kehitystä onneksi vie ihan hyvään suuntaan, on se, että ne, jotka pystyvät käyttämään, voisivat käyttää myöskin näitä etä- ja digipalveluita, koska nykyaika on tuonut myös uusia mahdollisuuksia. [Puhemies koputtaa] Mutta on selvää, että tämä ei sovi kaikille. [Puhemies: Aika!] Meillä on kasvava seniori-ikäväestö, [Puhemies: Aika!] joka tarvitsee [Puhemies: Aika!] palveluja. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Laiho.

16.24 Mia Laiho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä ihmetellä oppositiota. Eilen täällä huudettiin sen perään, että valtio velkaantuu, hallitus ottaa velkaa ja Suomi velkaantuu, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Se on totta! — Sekin on totta!] ja nyt huudetaan sitten sen perään, että tarvitaan lisää rahaa. Eihän näissä teidän puheissa ole mitään logiikkaa. [Eduskunnasta: Sekin on totta! — Arvovalintoja!]

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Hoitoonpääsy on tärkeää. Jokaisen pitää päästä hoitoon silloin, kun hoitoa tarvitsee. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Onko mennyt hyvin?] Kiireellisissä hoidoissa pitää päästä heti, ja niin pääseekin. Sitten kiireettömässä hallitus purki tämän hoitotakuun nimenomaan, kuten täällä ministeri Grahn-Laasonen nosti esille, vuokralääkäribisneksen karsimiseksi [Krista Kiuru: Ja lisää tulee 300 miljoonaa Kela-bisnekselle!] niin että hyvinvointialueet pystyvät itse järkevällä tavalla järjestämään sen hoidon. Hoitoa eivät määrittele luvut vaan sotehenkilöstö, joka sitä hoitoa antaa.

Hoitoonpääsyn parantaminen on tehtävä ennen kaikkea omalääkärimallin kautta. Yli 65-vuotiaiden Kela-mallissa ihmiset pääsevät julkisen asiakasmaksun hinnalla yksityiselle lääkärille. Sen sijaan [Puhemies: Aika!] oppositio on vaatimassa paperittomille, laittomille, lisää hoitoa, [Välihuutoja oikealta — Mauri Peltokangas: Kerta kaikkiaan ällistytävää, tässä talouden tilanteessa! — Välihuutoja] vaikka omat kansalaiset eivät sitten pääse. Tämä on hyvin epäloogista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja kuka ministereistä ottaa? — Ministeri Juuso. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

16.26 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En tässä havainnut kysymystä, [Välihuutoja] mutta näin yleisesti ottaen voin vastata siihen, että julkisen talouden haasteet ovat iso ongelma, kuten tiedätte, meidän on kaikin tavoin yritettävä madaltaa julkista taloutta. Hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa melkein kohtisuoraan tulevien vuosien aikana. Joka vuosi tulee vähintään miljardi euroa lisää rahaa, ja jollakin tavalla tätä kasvua täytyy pyrkiä rajoittamaan ja madaltamaan. Siinä erityisen tärkeää on se soteuudistuksen tavoite, että erikoissairaanhoidon kustannuksia tulee pyrkiä madaltamaan, läsypaukkuja pitää laittaa perusterveydenhuoltoon, mummojen ja pappojen pitää saada hoitoa ja hoivaa.

Nyt kun hyvinvointialueilla on teillä keskustalla ja demareilla ylivoimainen enemmistö, niin odotan, että te nyt laitatte nämä asiat kuntoon ja teette asiat reilummin [Välihuutoja vasemmalta ja keskeltä] ja lopetatte mummorallin. [Hälinää]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, [Hälinää — Puhemies koputtaa] rauhoitutaan. — Ja nyt sitten kuullaan vielä edustaja Lindénin yksi kysymys. — Olkaa hyvä. [Tuula Haatainen: No niin, nyt kuullaan järjen ääni!]

16.27 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kysyn mielelläni vielä yhden kysymyksen.

Tässä on viitattu tähän yli 65-vuotiaiden kokeiluun. Mitähän mieltä eläkeläisjärjestöt ovat siitä? Minulla on tässä kädessäni eläkeläisliittojen yhteistyöjärjestön kannanotto, jossa lukee seuraavaa: ”Eläkeläisliittojen puolella on nähty ristiriitaisena, että hoitotakuu pidennetään kolmeen kuukauteen ja sen jälkeen rakennetaan kokeilullinen, määräaikainen vaihtoehto rajattuihin perusterveydenhuollon palveluihin 65 vuotta täyttäneille.” Tämä on eläkeläisten oma kanta tähän. [Perussuomalaisten ryhmästä: Väärin sammutettu!]

Kyllä hallituksella rahaa on. Vuonna 24 laitettiin 60 miljoonaa lisää euroja [Välihuutoja oikealta] Kela-korvauksiin. Käynnit lisääntyivät kaksi prosenttia, ja tämän lisäyksen piti lyhentää jonoja terveyskeskuksissa. Kuinka kävi? Jonot pitenivät, [Vasemmalta: Ohoh!] pieleen on mennyt.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Eli kysyn vielä kerran: eikö nyt olisi järkevintä toimia tämän yhteisen hyvinvointialuejärjestelmän kautta, lisätä sinne se rahoitus ja tarvittaessa hankkia vaikka alihankintana sitten yksityissektorilta lisää palveluita mutta tehdä se tällä tavalla hallitusti? [Sanna Antikainen: Lisää omalääkäreitä!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Grahn-Laasonen.

16.28 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietysti nyt kyllä vähän vaikea pysyä kärryillä tästä SDP:n linjasta näissä Kela-korvauksissa, [Oikealta: Ei sitä ole! — Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä — Vasemmalta: Vastatkaa kysymyksiin!] kun kovasti olette niitä vastustaneet alkukaudesta ja ihan hetki sitten äänestitte näiden Kela-korvauslakien puolesta täällä eduskunnassa ja nyt näyttää taas kelkka kääntyneen vastustavalle kannalle. [Timo Harakka: Epä-älyllistä!] Saa nähdä, miten käyttäydytte tässä edessä olevassa äänestyksessä, joka koskee 65 vuotta täyttäneiden hoitopaikkaa.

Kela-korvauskokeilu on mahdollisuus hyödyntää Kela-korvauksia joustavasti hoitopaikkaan nopeuttamiseksi meidän senioriväestölle. [Aki Lindén: Kysymys koski hoitotakuuta!] Sen lisäksi tietenkin pääsääntönä ovat meidän julkinen terveydenhuolto ja hyvinvointialueet, joihin panostetaan enemmän, niin kuin pääministeri totesi, enemmän rahaa kuin koskaan, koska meillä on kasvava palveluntarve hyvinvointialueilla. Ajattelin, että eikö eduskunnankin kannattaisi käyttää nyt energiat siihen, että saadaan yhdessä tämä hyvinvointialueuudistus toimimaan. [Vasemmalta: Ai kun te leikkaatte siellä koko ajan? — Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Sitähän me yritetään tässä!]

Haastavat lähtökohdat tälle hallitukselle, valtava hallinnon mullistus. Nyt on aika keskittyä ihmisten palveluihin. Yksi yhdistävä tekijä on esimerkiksi tämä omalääkärimalli, jota hallitus vie eteenpäin, niin että saataisiin se käyttöön koko maassa vielä tällä hallituskaudella, ja tähän kutsumme mukaan myös hyvinvointialuepäättäjät, jotka nyt [Puhemies koputtaa] aloittavat työnsä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys Suomen taloustilanteen ratkaisemisesta (Antti Kaikkonen kesk)

Suullinen kysymys SKT 91/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraava kysymys, edustaja Kaikkonen.

Keskustelu

16.30 Antti Kaikkonen kesk: Arvoisa puhemies! Eilen saatiin tieto siitä, että Suomi nipin napin vältti tuon joutumisen EU:n talouspuolen tarkkailuluokalle, [Oikealta: Eikö ollut hienoa? — Oikealta: Hyvä hallitus! — Sinuhe Wallinheimo: Harmittaako?] mutta talous- ja velkaongelmat pysyvät, eivät ne ole minnekään hävinneet. Olemme kyllä siellä eteisesä, ja on iso riski, että joudumme sinne lähitulevaisuudessa, jos meno ei muutu, jos emme pysty parempaan. [Välihuutoja oikealta]

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Arvoisa hallitus, teillä oli aloittaessanne tärkeä tavoite laittaa velkaantuminen kuriin. Se on oikea tavoite, mutta nyt näyttää kyllä jo selvältä, että te ette pääse niihin omiin tavoiteisiinne vaan velkaantuminen tulee jatkumaan jatkossakin kovaa vauhtia — ikävä kyllä. Taloustalkoita riittää varmaan seuraavalle, kenties sitä seuraavallekin, hallitukselle.

Kun tilanne on näin vakava, arvoisa pääministeri, niin eikö nyt viimein kannattaisi ihan yli puoluerajojen, yli hallitus—oppositio-rajojen, koota laaja yhteistyö ratkomaan tätä ongelmaa, jotta saadaan pitkäjänteisesti sellaisia ratkaisuja, mihin laajasti voitaisiin sitoutua, jotta viimeinkin ja varmuudella voitaisiin Suomi pelastaa ja meille rakas isänmaa saada myöskin taloudellisesti kestäväälle pohjalle?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.31 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ette tästä varmasti pidä, mutta haluan kuitenkin muistuttaa siitä, että kun kaksi vuotta sitten oli parlamentaarisen keskustelun paikka, niin keskusta ei edes halunnut osallistua niihin keskusteluihin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin! — Oikealta: Ohhoh! — Perussuomalaisten ryhmästä: Tyhjä paperi!] SDP ilmoitti, että ei ole mukana niissä töissä, missä ryhdytään leikkaamaan, pistämään julkista sektoria kuntoon. Ne suunnitelmat eivät käyneet. Ei ollut todellista neuvotteluhaltuutta. [Timo Harakka: Rakentava puhe! — Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä — Puhemies koputtaa]

Tässä aitiiossa istuvat ne puolueet, joilla oli sama tilannekuva siitä, kuinka vakava Suomen tilanne oli, joilla oli ymmärrys siitä, että Suomea pitää uudistaa, työmarkkinoita, sosiaaliturvaa, verotusta, luvitusta, [Keskustan ryhmästä: Mites se velaksi elämisen lopettaminen?] saada elinkeinoelämä kukoistamaan ja yritystoiminta kannattavaksi. Sitä työtä me jatkamme. Työ on puolessavälissä. On aivan liian aikaista julistaa tässä nyt lopputuloksia, työ on puolivälissä. Kasvuriihen tuloksista aletaan vasta tekemään päätöksiä täällä eduskunnassa. [Keskustan ryhmästä: Mikä kiire?] Ne tulokset tulevat myöhemmin, mutta tällä hetkellä on jo paljon positiivisia merkkejä taloudessa, [Vasemmalta: Missä?] siis reaalityöelämässä. Julkinen talous on edelleen kuralla, mutta reaalityöelämässä on investointeja, talous on lähtenyt kasvuun, korkotaso on alhaalla. [Vasemmalta: Työttömyyskin on korkealla!] Tämä on kääntymässä. Tulkaa mukaan näihin talkoihin. Tukekaa te [Puhemies: Aika!] hallituksen hyviä esityksiä. [Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää tästä aiheesta lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Ja haluaako edustaja Kaikkonen vielä jatkaa? [Antti Kaikkonen osoittaa kädellään Mika Lintilää] — Jaha, edustaja Lintilä.

16.33 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei teidän toimilla, hallitus, talous tule oikenemaan. Me tiedetään se jo tällä hetkellä. Ne teidän puheet yhdeksän miljardin sopeutuksesta eivät tule toteutumaan. Teidän puheet 100 000 uudesta työpaikasta eivät tule toteutumaan. Teidän taloudelta on pohja pois.

Me tiedetään toisaalta se, että seuraavalla kaudella meitä odottavat vielä isommat haasteet, ja yhtenä merkittävimmistä on puolustuksen rahoitus. Meille on tänään tullut tietoa, että Nato-ministerit ovat hyvin lähellä sitä, että osuus nousee viiteen prosenttiin bruttokansantuotteesta. Se on erittäin iso, miljardiluokan kysymys Suomelle. Jo pelkästään tämä

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

ajaisi siihen, mitä teidän kannattaisi tehdä ja mitä edustaja Kaikkonen esitti: parlamentaariseen yhteistyöhön siitä, kuinka näihin talousongelmiin puututaan, [Juho Eerola: Kaksi vuotta sitten yritettiin!] kuinka tullaan ratkaisemaan puolustuksen rahoitus seuraavalla kaudella. Tämä ei ole todellakaan yhden kauden eikä kahden kauden kysymys. [Puhemies: Aika!] Nyt tarvittaisiin yhtenäistä parlamentarismia. [Puhemies: Aika! — Vasemmalta: Euroopan mestarin puheenvuoro!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ottaako pääministeri tämän? — Olkaa hyvä.

16.34 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä edustaja Lintilä on kyllä todella oikeassa, että meillä on valtavat haasteet myös edessä — jo tänäänkin. Siis ikääntyminen lyö täysillä päälle joka päivä, koska meidän menot kasvavat ikääntyvän väestön myötä. Mutta sitten tulee tämä välttämätön panostus puolustukseen. Siitä me olemme yhdessä olleet samaa mieltä, että siitä ei voi tinkiä. Venäjän uhka on niin suuri, että meidän on laitettava meidän puolustusta kuntoon yhdessä liittokunnan kanssa. Sen lisäksi meillä ovat viime kaudesta — siihen verrattuna — nousseet korkomenot. Noin neljä miljardia taitaa olla tämän ja ensi vuoden luku. [Keskustan ryhmästä: Kolme pilkku kolme!] Siis meillä on valtavia menoja. Siksi tätä tiukkaa finanssipolitiikkaa on pakko jatkaa myös seuraavalla kaudella, luultavasti samalla kymmenen miljardin tasolla.

Mutta sen lisäksi tarvitaan niitä kasvutoimia. Ja siinä olemme täysin valmiita kyllä ottamaan vastaan edelleenkin joka ainoan järkevän ratkaisun ja ehdotuksen, millä me saadaan kasvua ja työllisyyttä Suomeen. [Antti Lindtman: Mitäs jos toteuttaisitte!] Tähän mennessä lähinnä on vastustettu niitä, mitä me tehdään. Joitakin esityksiä on ollut, ja kiitos niistä. Me katsomme joka ainoan esityksen, [Välihuutoja — Antti Kurvinen: Ei siltä näytä!] mikä tästä yhteiskunnasta löytyy. Ja jos muistatte, niin me teimme juuri kasvutyön Risto Murron vetämänä. Niistä viisaiden henkilöiden ehdotuksista iso osa päätettiin ottaa käyttöön. [Puhemies: Aika!] Tällaista työtä tarvitaan yhdessä. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Te veditte ihan omasta tahdosta sen yhteisöveron alennuksen!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Kalli.

16.36 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Talouden ongelmien ratkominen todellakin edellyttää talouskasvua, ja talouskasvu taas edellyttää sitä, että pystymme palauttamaan suomalaisten luottamuksen. Tähän liittyy myös ihmisten ostovoima. Hallitus todella puhuu mielellään veronkevennyksistä, joita riihessä tehtiin, mutta unohtaa kertoa, että hallitus aikoo siinä sivussa tehdä ison listan veronkiristyksiä. Käydäänpä läpi tätä pitkää listaa, joka tulee ensi vuonna nakertamaan suomalaisten tilipussia: Orpon hallitus haluaa siis poistaa suomalaisilta oikeuden esimerkiksi työhuonevähennykseen, työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksun vähennysoikeuteen ja työsuohdepolkupyörän veroetuun. Luvassa on siis veronkiristyksiä, jotka osuvat kipeästi tavallisiin suomalaisiin ja yrittäjiin. Nämä veronkiristykset siis syövät pahimmillaan koko sen hyödyn, jota samalla tehtävät työtulovähennyksen korotukset tarjoavat. Eli tavallaan hallituksessa nyt oikea käsi ei tunnu tietävän, mitä vasen käsi tekee. [Oikealta: Eikä keskusta!] Kysyisinkin arvoisalta valtiovarainministeri Purralta: miksi te haluatte kurittaa tavallisia suomalaisia näillä

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

esittämillänne veronkiristyksillä useiden eri vähennysoikeuksien poiston myötä? [Ben Zyskiewicz: Ihan ilkeyttään!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Purra.

16.37 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensin minun on todettava, että en pysy perässä näissä keskustan ajatuksissa. [Kokoomuksen ryhmästä: Emme mekään!] Eilen me keskustelimme täällä teidän välikysymykses-tänne. Te vastustitte meidän veronalennuksiamme. Nyt te vastustatte veronkiristyksiä. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: On vähän arvovalintoja, mistä ja kenelle! — Väärään suun-taan!]

Me kyllä rakennamme koko ajan veropolitiikkaa tiettyyn suuntaan. Esimerkiksi työn ja yrittämisen verotus on kunnia-asemassa tällä hallituksella niin, että se ei kiristyisi. [Timo Harakka: Omistamisen verotus!] Kokonaisveroaste tällä kaudella laskee, ja työn ja yrittä-misen verotus kevenee [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ja keskituloisilla se on ennätys-korkeaa! — Mitä jää käteen?] kaikissa palkkaluokissa — siis kaikissa palkkaluokissa. Pie-ni- ja keskituloisiin ja lapsiperheisiin kohdistuvat tämän kauden veronalennukset ovat mel-kein 1,3 miljardia euroa, [Miapetra Kumpula-Natri: Mainitse kerrankin rikkaiden sum-ma!] huomattavan suuret veronalennukset.

Sen sijaan veronkiristyksiä me olemme joutuneet valitettavasti tekemään erityisesti ylei-seen arvonlisäverokantaan. Ne on pyritty tekemään haitat minimoiden mutta myös tietyn-laisiin kulutus- ja haittaveroihin [Puhemies koputtaa — Välihuutoja vasemmalta — Suna Kymäläinen: Olisiko osunut lapsiperheisiin?] juuri siksi, että me kannamme huolta julki-sesta taloudesta [Puhemies koputtaa] ja me emme ole voineet tehdä veronalennuksia il-man, että me olemme [Puhemies: Aika!] löytäneet kompensatiota toisesta päästä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lohi.

16.38 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikea suhdanneti-lanne on hankaloittanut julkisen talouden tervehdyttämistä. Sen takia hallitus on esittänyt julkisen talouden suunnitelmassa kansantalouden tunnusluvun, josta on putsattu suhdan-teen vaikutukset. Tämä lukuhan on rakenteellinen jäämä. Se oli hallituksen aloittaessa mii-nuksella 1,7 prosenttia, nyt se on kaksi ja puoli prosenttia miinuksella, ja sen ennustetaan heikkenevän koko ajan. Kun tuo luku on monenkin varmasti hankala ymmärtää, niin ha-luaisin kysyä valtiovarainministeriltä: kun tämä suhdannetilanteesta putsattu luku heikke-nee koko ajan, niin voidaanko sitä tulkita niin, että julkinen talous joka vuosi tämän halli-tuksen aikana on mennyt heikompaan suuntaan ja näkymänä on, että heikkenee edelleen joka vuosi?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Purra.

16.39 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhe-mies! Tässä maassa ei varsinaista reaalista talouskasvua ole ollut kohta 18 vuoteen, ja tämä on se meidän taloutemme suuri ongelma.

Tässä on keskusteltu sekä puolustusmenoista että edellisessä kysymyksessä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Mites se kysymys?]

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Nämä molemmat tulevat tulevina vuosina merkittävästi nousemaan, sekä terveyteen että turvallisuuteen, Suomen puolustamiseen, liittyvät menot. Samaan aikaan meidän välttämättömien tavoite on saada tähän maahan aitoa talouskasvua, nimenomaan yksityisen puolen talouskasvua. Sitä kautta me saamme yhteiskuntaan verotuloja, joilla näitä välttämättömiä hyvinvointiyhteiskunnan ja turvallisuuden palveluita voidaan rahoittaa. [Timo Harakka: Entä vastaus?]

Mutta kyllä, yleinen julkisen talouden tila on juuri niin huolestuttava kuin edustaja kysyy. Kestävyysvajeemme on merkittävä. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Heikkeneekö vai ei?] Tulopohja ei riitä meidän menojen rahoittamiseen, ja tilanne on hyvin heikko, mikäli me emme saa taloutta merkittävästi kasvamaan. [Krista Kiuru: Heikkeneekö vai ei?]

2.3. Suullinen kysymys hallituksen veropolitiikasta (Jarno Limnell kok)

Suullinen kysymys SKT 92/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Myös kokoomuksen eduskuntaryhmällä on tämä sama teema. — Edustaja Limnell.

Keskustelu

16.41 **Jarno Limnell kok:** Arvoisa rouva puhemies! Meille, kokoomukselle, on selvää, että valtion ydintoiminnot, kuten Suomen puolustus ja sotepalvelut, turvataan. Näitä valtion ydintehtäviä ei kuitenkaan voi jatkuvasti rahoittaa keksimällä uusia lisäveroja suomalaisten kukkarolle. [Piritta Rantanen: Ei, mutta velkaa voi ottaa!] Menot on pystyttävä kattamaan nykyisten tulojen puitteissa — siis kasvua vauhdittamalla, menoja priorisoimalla ja taloutta uudistamalla. [Timo Harakka: Ja velkaa ottamalla!]

On huolestuttavaa, että SDP pitää tuoreen uutisen mukaan ovea auki varallisuusverolle, eli verotettaisiin lisää niitä suomalaisia, jotka ovat turvanneet oman toimeentulonsa, säästäneet ja kerryttäneet varallisuutta. Kokoomuksen mielestä työnteon, säästämisen ja vastuun kantamisen pitää kannattaa, niin kotitalouksissa kuin valtiontaloudessakin. Jo valmiiksi raskaasti verotettua kansaa lisäverottamalla ei rakenneta [Veronika Honkasalo: Mutta pienituloisilta voi leikata!] toivoa tulevaisuuteen. [Puhemies: Kysymys!] Arvoisa valtiovarainministeri Purra, kuinka huolestuttavana pidätte sitä, että valtion ydintehtäviä halutaan rahoittaa uusilla veroilla sen sijaan, että taloutta vahvistetaan ja menoja laitetaan tärkeysjärjestykseen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Purra.

16.42 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi taitaa OECD-maiden vertailussa tällä hetkellä olla kokonaisveroasteeltaan ja verokiilaltaan kuudenneksi koviten verottava maa. Tämä on huomattavan kova luku, ja mielestäni se on negatiivinen. Toisaalta tälläkään kokonaisveroasteella, kuten näkyy, me emme kykene rahoittamaan näitä kaikkia menojamme, joten tämän kuuluu olla se tietyn-

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

lainen hälytyskello, mieluusti koko salille. Sen sijaan tämä hallitus ei näe asiaa niin, että veroja kiristämällä me ratkaisisimme tätä tilannetta. Kaikkein tärkeintä on huolehtia siitä, että me saamme talouskasvua tähän maahan aikaiseksi ja kykenemme sitä kautta rahoittamaan näitä palveluita. [Aki Lindén: Mikä se alvin korotus oli?] Mutta valitettavasti tämäkään ei takaa sitä, että nämä säästöt, myös ikävät säästöt, jäisivät tälle kaudelle. Valtiovarainministeriön epävirallisen arvion mukaan tällä hetkellä seuraavan hallituskauden välttämättömät sopeutustarpeet ovat suurin piirtein samaa luokkaa kuin tällä hallituksella, [Puhemies koputtaa] noin 10 miljardia euroa talouskasvun aikaansaamisen lisäksi. [Puhemies koputtaa] Ja toivoisin, että tämä lukema, joka on hirmuinen, [Puhemies: Aika!] olisi sellainen, [Vasemmistoliiton ryhmästä: Mites ne veronalennukset?] joka aikaansaisi kaikissa eduskuntapuolueissa tietynlaista muunkinlaista ajattelutapaa kuin tämän [Puhemies: Aika!] hallituksen kritisoinnista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja vielä yksi kysymys. — Edustaja Räsänen, Joona.

16.43 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä todeta, että jälleen on kokoomus todellinen pukki kaalimaan vartijana, kun kyselee muilta veroista, kun tälle vuodelle teidän omilla toimilla on keskituloisen palkansaajan verorasitus kiristetty korkeimmilleen kymmeneen vuoteen. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Kymmeneen vuoteen!] Siis siellä te olette ihan omakätisesti nappia painaneet ja siunanneet sen, että on korkein verorasitus tavalliselle palkansaajalle kymmeneen vuoteen, ja sitten te kehitate olla huolissanne, että mitäs muut ovat mieltä veroista. Nyt suosittelen kyllä, että vihdoin menette sinne peilin eteen.

Arvoisa puhemies! Olen kerrankin valtiovarainministerin kanssa aivan täysin samaa mieltä. Tulevat tarpeet niin puolustuksessa kuin monissa muissakin yhteiskunnan palveluissa ovat merkittäviä. Ja jotta me pystyisimme samalla kuitenkin vahvistamaan julkista taloutta, niin tähän liittyy nyt se, että tämän vuoden aikana meidän pitäisi implementoida kansalliseen lainsäädäntöön nämä Euroopan unionin uudet finanssipoliittiset säännöt. [Oikealta: Ohoh!] Olisin nyt kysynyt teiltä: koska esitys tulee, ja voitaisiinko siinä nyt katsoa yhdessä sellainen sääntelykehikko Suomelle, että me kykenisimme tulevaisuudessa myös vahvistamaan julkista taloutta? [Timo Harakka: Rakentava kysymys!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Purra.

16.45 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Totesin tuossa juuri keskustalle, että menen hieman sekaisin sen mukaan, vastustavatko he veronkevennyksiä vai -kiristyksiä. [Timo Harakka: Älä jaksa! — Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Nyt oli ainakin selkeä kysymys!] Mutta samaa täytyy kyllä todeta teille, hyvä edustaja Räsänen, sillä alkupuheenvuorossanne te nimenomaan kritisoitte keskituloisen kokonaisveroasteen kiristymistä, mutta tässä puhutaan juuri siitä, että tämä hallitus keventää keskituloisen verorasitusta varsin ennätysmäärin, [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] esimerkiksi huomattavasti enemmän kuin te omassa vaihtoehdossanne esititte. [Suna Kymäläinen: Tilastot on pielessä!]

Mitä tulee Euroopan unionin finanssipoliittisiin sääntöihin, tosiaan ne edellyttävät myös kansalliseen lainsäädäntöön tiettyjä muutoksia, ja nimenomaan näidenkin sääntöjen perus-

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

teella se tuleva sopeutustarve, se, millaiseksi meidän nettomenopolku asettuu, on hyvin tiukka ja tulee edellyttämään seuraavalla kaudella merkittävää sopeutusta. Finanssipoliittisia sääntöjä ja näiden saamista suomalaiseen lainsäädäntöön on käsitelty talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa yhden kerran, käsitellään vielä toisen kerran, ja sen jälkeen ne ovat valmiit hallituksen esityksenä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys suden metsästyksestä (Jenni Pitko vihr)

Suullinen kysymys SKT 93/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraava kysymys, edustaja Pitko.

Keskustelu

16.46 Jenni Pitko vihr: Arvoisa rouva puhemies! Hyvää maailman ympäristöpäivää! Päivän teemana on kannustaa ihmisiä näkemään oma roolinsa luonnon monimuotoisuuteen vaikuttamisessa. Siksi juuri tänä päivänä tehty päätös suden metsästyksen valmistelun aloittamisesta [Perussuomalaisten ryhmästä: Aivan loistava!] herättää minut kysymään, mikä on hallituksen vastuu luonnon monimuotoisuuden suojelemisessa, [Juho Eerola: Oliko esitys täysi susi?] sillä on melkoinen vuoden luontoteko käynnistää erittäin uhanalaisen lajin metsästys, suden, joka on ekosysteeminsä avainlaji ja jolla on tunnistettu tärkeä osa Suomen luonnon tasapainon säätelijänä.

Sanotte, että susia on paljon ja tällä hoidetaan haittoja. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Fakta on, että susia on Suomessa noin 300 ja metsästys ilman muita ehkäisykeinoja voi jopa lisätä haittoja. Jos susi häviää Suomen luonnosta, häviää paljon muutakin luontoa. [Välihuutoja — Perussuomalaisten ryhmästä: Sus siunatkoon!] Kysynkin ympäristöministeriltä: siunaatteko te uhanalaisen suden metsästyksen, ja aikooko hallitus jatkaa tällä luontolinjalla, vai muutatteko kurssia ja alatte tekemään positiivisia luontotekoja? [Perussuomalaisten ryhmästä: Loistava kysymys! — Petri Huru: Suuret petokannat aiheuttavat pahimmillaan luontokatoa!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Essayah tässä vaiheessa, ja otetaan toiseen kysymykseen sitten Multala. — Essayah.

16.47 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Todellakin tämä metsästysasia kuuluu maa- ja metsätalousministeriöön, ja ilolla tervehdin sitä Euroopan neuvoston päätöstä tältä päivältä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Samoin! — Kiitos!] että todellakin eurooppalaisella hyvällä yhteistyöllä ja jäsenvaltioitten näkemyksellä ensinnäkin saatiin muutettua Bernin sopimusta ja siellä suden suojelutasoa alennettua ja nyt sitten vielä tätä luontodirektiiviä. Tämä antaa sitten jäsenvaltioille mahdollisuuden nimenomaan laskea tuota suden suojelutasoa.

Meillä hallitusohjelmassa lähdetään siitä, että me haluamme pitää suotuisan suojelutason. Me olemme yhtä mieltä siitä, että sudet kuuluvat sinne Suomen luontoon mutta ne ei-

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

vät kuulu meidän pihoihin eivätkä ne kuulu meidän lampoloihin ja meidän pitää myöskin varmistaa esimerkiksi lapsille turvallinen koulutie. Siinä mielessä se, että me pystymme sekä vahinkoperusteisesti että kannanhoidollisesti susia metsästämään, on tärkeä osa tasapainoista ja hyvää politiikkaa. Tällä tavalla me pidämme huolen niin siitä sosiaalisesta hyväksyttävyydestä kuin myöskin sitten suotuisasta suojelun tasosta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää tästä aiheesta lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Pitko jatkaa.

16.49 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vaikuttaa siltä, että musta luontopolitiikka yritetään puhua joksikin muuksi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Voi hyvänen aika! — Välihuutoja] Susi ei ole suotuisalla suojelun tasolla tällä hetkellä. Sen metsästäminen voi johtaa jopa lajin katoamiseen. Kannatteko te vastuuta siitä, jos susi katoaa Suomesta? [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] — Täällä nauretaan asialle niin kuin luonnon monimuotoisuus olisi joku vitsi. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Mutta haluan kysyä ympäristöministeriltä: Te voitte tehdä myös positiivisia luontotekoja, kaksi vuotta on aikaa. Mitä on tulevaisuudessa nähtävissä, esimerkiksi Viiankiaavan suojelu? Toivottavasti te pidätte Viiankiaavan suojelusta kiinni, vaikka kaivosyhtiö haluaa avata tämän suojelun. Perukaa aikeet Kemijoen pumppuvoimaloiden lisärakentamisesta. Suojelkaa ne valtion vanhat metsät, jotka te jätitte suojelematta päätöksellä tänä keväänä. Korjatkaa kaivospolitiikan virheet. Lisätkää rahoitusta Metso- ja Helmi-ohjelmille. Se on yksinkertainen ja paljon hyväksytty luontotoimi. Perukaa Itämeren kuormittavan fosforisetuksen poikkeus. Nämä ovat konkreettisia tekoja. Aiotteko tarttua näihin, hallitus?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Multala.

16.50 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvää maailman ympäristöpäivää kaikille! Tätä päivää on juhlittu jo vuodesta 72, ja tällä todellakin muistutetaan meitä kaikkia, että jokainen meistä voi tehdä arjessaan tekoja ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden hyväksi. Tänä vuonna tämän päivän teemana on merten muoviroskaantumisen, ja se onkin erittäin tärkeä teema, sillä meriin päätyy jopa viisi miljoonaa tonnia muoviroskaa vuosittain. Suomi vaikuttaa aktiivisesti osana Euroopan unionia — muun muassa ensi viikolla Nizzassa käytävässä merikonferenssissa sekä Genevessä elokuussa neuvoteltavissa muovisopimuksissa — siihen, että jatkossa tätä ongelmaa taklattaisiin kaikilla tasoilla niin, että muovia ei enää valmistettaisi yhtä paljon, että se kiertäisi tehokkaammin, ja myös, että jätehuollosta huolehdittaisiin ympäri maailmaa. Suomi siis vaikuttaa paitsi kotimaassa myös erityisesti kansainvälisillä areenoilla siihen, että maailma olisi parempi paikka ja luonto puhtaampi.

Teemme paljon myös Suomessa. Vaikka toteatte, että tässä luonnon monimuotoisuustyössä tai vanhojen metsien suojelussa ei edettäisi, haluaisin kuitenkin muistuttaa, että näillä kriteereillä, nyt päätetyillä kriteereillä, tulevien kartoitusten myötä arvioidaan suojeltavan jopa 90 000 hehtaarin verran vanhoja luonnontilaisia metsiä. [Petri Huru: Juuri näin, enempi kuin edellisellä kaudella!] Aivan samaa mieltä olen siitä, että yksityismailla Metso- ja Helmi-rahoitus on erittäin tärkeä, ja toivonkin, että tulevalla Helmi-kaudella ja Metso-kaudella, [Puhemies koputtaa] joka lähtee käyntiin [Puhemies: Aika!] nyt tässä ensi

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

vuonna, [Puhemies koputtaa] saisimme myös rahoituksen riittämään siihen, [Puhemies: Aika!] että kaikki nämä arvokkaimmat alueet saataisiin myös... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja seuraavaksi edustaja Hyrkkö.

16.52 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ympäristöpäivä todella muistuttaa siitä, että jokaisella on rooli luonnon turvaamisessa, niin myös jokaisella ministerillä. Tämä ei ole vain ympäristöministeriön asia vaan jokaisen ministerin vastuulla.

Me emme voi sivuuttaa sitä, että kaikkein suurimmat uhat meidän taloutemme perustalle ovat nämä alati etenevät ympäristökatastrofit, luonto- ja ilmastokriisit. Talouden kestävydestä ei oikein voi edes keskustella uskottavasti ilman yhteistä näkemystä kestävästä luonto- ja ilmastopolitiikan linjasta. Vihreiden tavoitteena on se, että Suomeen saataisiin aikaan parlamentaarinen ylivaalikautinen sitoumus ekologisten reunaehtojen asettamisesta talouden kehitykselle, yhtä lailla kuin talouden kestävyysvajeen taittamisesta. Pääministeri Orpo, aikoinaan valtiovarainministerinä teillä oli hiukan harrastuneisuutta tämäntyyppisten asioiden liepeillä. Olisitteko pääministerinä avoin edistämään tämänkaltaista työtä talouden uudistamiseksi?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: [Petteri Orpo ei reagoi] Huhuu! [Wille Rydman nostaa kätensä ylös] — Rydman, olkaa hyvä. [Naurua — Keskustan ryhmästä: Vara-Orpo!]

16.53 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Luontoarvot ovat äärimmäisen tärkeitä, ja meidän on syytä kantaa vakavaa huolta esimerkiksi luontokadon etenemisestä ja siitä, että varmistamme luonnon monimuotoisuuden myöskin tulevaisuudessa. Samaan aikaan on selvää, ettei Suomen kaltainen maa voi tehdä luonnostaan pelkästään reservaattia, jota ei voi hyödyntää. [Veronika Honkasalo: Tämäkö on hallituksen kanta?] Näissä aiemmissa puheenvuoroissa, mitä vihreät käyttivät, oltiin ajamassa alas suomalaista metsäteollisuutta, suomalaista kaivosteollisuutta, [Välihuutoja vihreiden ryhmästä] suomalaista teollisuutta ylipäätyäkkin, mitä tulee luonnonvaroihin.

Jos katsomme kysymyksenasettelua vähän laajemmasta näkökulmasta, niin itse asiassa se politiikka, mitä vihreät haluavat edistää esimerkiksi liikenteen sähköistymisen puolella, se, että päästäisiin eroon fossiilisista polttoaineista, edellyttää myöskin akkumateriaaleja ja se edellyttää myöskin kaivostoimintaa. Meidän täytyy tehdä tämä kaikki luonnollisestikin ympäristövastuullisella tavalla, [Petri Huru: Muuten ne kaivaa sen Kongossa lapsityövoimalla!] mutta se politiikka, jota vihreät edistäisivät, olisi kyllä katastrofaalista sekä Suomen taloudelle että pitkällä tähtäimellä [Puhemies koputtaa] myöskin maailman ympäristöjärjestelmälle. [Veronika Honkasalo: Tämäkö on hallituksen linja?]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.5. Suullinen kysymys pitkäaikaistyöttömyydestä (Hanna Sarkkinen vas)

Suullinen kysymys SKT 94/2025 vp

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Sarkkinen.

Keskustelu

16.54 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Hallituksen talous- ja työllisyyspolitiikka on epäonnistunut. Se on epäonnistunut suhteessa hallituksen itselleen asettamiin tavoitteisiin, mutta se on epäonnistunut myös suomalaisten näkökulmasta, kun työttömyys, asunnottomuus ja köyhyys ovat kasvussa. Piti tulla 100 000 työllistä lisää, tulikin 80 000 työtöntä lisää. Hallituksen sosiaaliturvan leikkaamiseen keskittynyt työllisyyspolitiikka ei siis ole toiminut.

Erityisen huolissani olen pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Kun työttömyys pitkittyy, voi paluu työmarkkinoille olla hyvin vaikeaa. Suomen pitkäaikaistyöttömyys uhkaa nousta 90-luvun lama-ajan jälkeiselle ennätystasolle. Tilanne on niin paha, että pääministerin tulisi välittömästi kutsua aiheen tiimoilta koolle kriisikokous ja pohtia työvoimapolitiikkansa uudelleensuuntaamista. Mutta mitä vielä, hallitus suunnittelee jälleen uusia sosiaaliturvaleikkauksia.

Arvoisa puhemies! Kysyn pääministeriltä: mitä hallitus aikoo tehdä pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi, vai ajatteletteko todella, että ongelma ratkeaa [Puhemies koputtaa] ajamalla työttömät yhä syvemmälle köyhyyteen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: [Wille Rydman nostaa kätensä ylös — Veronika Honkasalo: Pääministeri!] Pääministeri Orpo.

16.55 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on peruuttamaton näkemysero siinä, mistä ne työpaikat syntyvät. Me uskomme siihen, että ne syntyvät vain yrityksissä, yksityisellä sektorilla menestyvissä yrityksissä, [Välihuuto sosiaalidemokraattien ryhmästä] jotka uskaltavat investoida ja jotka uskaltavat palkata ihmisiä. Me olemme tehneet suuren määrän uudistuksia, jotka tähtäävät juuri tähän. Sen lisäksi me ollaan tehty uudistuksia sosiaaliturvaan, me kevennetään verotusta, jotta työtä kannattaa ottaa vastaan. Mutta nyt toimintaympäristö, jossa me ollaan — edustaja Sarkkinenkin ymmärtää varmasti sen — kun on tämä Ukrainassa jatkuva sota, kauppapolitiikan epävarmuus ja hyytyneet vientimarkkinat, johtaa vain siihen, että me olemme taantumassa. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Onkohan nyt vähän väärät keinot?] Mutta kun me saamme näillä uudistuksilla talouden kasvuun, niin tähän maahan syntyy työpaikkoja ja ihmiset saavat töitä, ja se on myöskin paras ja ainut ja kestävä lääke pitkäaikaistyöttömyyteen.

Mutta pitkäaikaistyöttömyys on vakava ongelma. Sen tähden me ollaan käyty hallituksen sisällä ja uuden työministeri Marttisen kanssa läpi tätä suurta ongelmaa, ja tulemme varmasti tekemään kaikkemme, [Puhemies koputtaa] jotta myöskin pitkäaikaistyöttömien tilannetta autetaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän vielä edustaja Sarkkiselle toisen puheenvuoron. — Olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

16.57 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä selvästi on ristiriitaa siinä, miten me näemme, että työllisyys paranee. Hallituksen linja perustuu siihen, että sosiaaliturvaa leikkaamalla ihmisille ilmestyy työpaikka — aivan kuin automaattisesti sillä, että tulot pienenevät, ihminen saisi jostain työpaikan tai hänelle tulisi työvoimatarpeita vastaava koulutus tai hänelle tulisi työkyky, jotta hän voisi ottaa työtä vastaan. Me emme usko siihen, että suomalaiset ovat vapaaehtoisesti työttömiä. Te ilmeisesti uskotte, koska te uskotte, että sosiaaliturvaa leikkaamalla ihmisille ilmestyy työpaikka. Arvoisa pääministeri, kysynkin teiltä: uskotteko te todella, että suomalaiset työttömät ovat vapaaehtoisesti työttöminä ja että suomalaiset pitkäaikaistyöttömät ovat valinneet köyhyyden ja yhteiskunnasta ulos sulkemisen, vai luuletteko, että kyse on työpaikkojen ja sopivien työmahdollisuuksien puutteesta tai kenties koulutusmahdollisuuksien puutteesta tai työkyvyn puutteesta? Jos te uskotte näin, niin silloin teidän työllisyyspolitiikkanne [Puhemies koputtaa] on pahasti virheellinen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Grahn-Laasonen. [Välihuutoja vasemmalta — Veronika Honkasalo: Pääministeri!]

16.58 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä hallituksen työllisyyspolitiikka lähtee siitä, että jokainen työikäinen ja työkykyinen suomalainen saisi töitä ja pääsisi töihin. Se on myös paras keino irti köyhyydestä ja irti myös lapsiperheköyhyydestä, että saamme työllisyyttä edistettyä tässä maassa, ja sen eteen tämä hallitus — väitän näin — tekee enemmän kuin yksikään hallitus todella pitkään aikaan. [Välihuutoja vasemmalta]

Se, mitä nyt tehdään, on se, että on näitä työllisyysuudistuksia, siis työmarkkinoiden uudistamista mutta myös sosiaaliturvan uudistamista työhön kannustavaan pohjoismaiseen suuntaan. Nämä vaikutusarviot, joihin viittaatte esimerkiksi työllisyyden osalta, ovat virka-arvioita, jotka on tehty meidän parhaalla virkaosaamisella.

Pitkäaikaistyöttömyys, niin kuin pääministeri totesi, on aito ongelma, ja siihen pitää Suomessa löytyä keinoja. Siitä syystä hallituksen käynnissä oleva sosiaaliturvan uudistaminen tällä yleistukimallilla tuo myöskin tähän ratkaisuja. Yksi ongelma on meidän nuorten työttömyys, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ette ole leikanneet vielä tarpeeksi!] koska tiedämme sen, että jo lyhytkin työttömyysjakso nuorella iällä saattaa johtaa pitkäaikaiseen syrjäytymiseen. Tähän pyrimme myöskin sekä toimeentulotuen kokonaisuudistuksella että yleistukiudistuksella löytämään ratkaisuja [Puhemies: Kiitoksia!] eli lisää niitä aktiivisia toimia, joilla saadaan ihmiset mukaan osallistumaan työelämään, kehittämään omaa osaamistaan ja ponnistamaan [Puhemies koputtaa] työelämään.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.6. Suullinen kysymys Ottawan sopimuksesta irtautumisesta (Veijo Niemi ps)

Suullinen kysymys SKT 95/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Täällä on ryhmiltä vielä kolme kysymystä. Tehdään sillä tavalla, että otetaan kysymys ja vastaus. — Edustaja Niemi aloittaa.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Keskustelu

16.59 **Veijo Niemi ps:** Arvoisa rouva puhemies! Maassamme on käyty vilkasta keskustelua Suomen irtisanoutumisesta jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta. Kun sopimukseen liittymisestä äänestettiin eduskunnassa vuonna 2011, vain perussuomalaiset äänestivät yksimielisesti sopimukseen liittymistä vastaan. Katsoimme jo tuolloin, että päätös vaarantaa kansallisen turvallisuuden.

Venäjän käymä hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut, että Venäjän sotiminen nojaa yhä vanhaan jalkaväen taktikkaan. Jalkaväkimiinat ovatkin tehokas ase tällaisten hyökkäysten torjumiseksi. Lisäksi miinoilla on merkittävä ennaltaestävä pelotevaikutus. Puolustusvoimien komentaja, kenraali Jaakkola myös totesi, että turvallisuusympäristömme huomioiden asia tulisi ottaa pöydälle. Venäjän uhka on saanut myös Baltian maat ja Puolan käynnistämään irtisanomisprosessit Ottawan sopimuksesta.

Arvoisa ulkoministeri Valtonen, mikä on näkemyksenne Ottawan sopimuksen irtisanomisesta, huomioiden myös muiden Venäjän lähimaiden irtisanoutumisen tästä sopimuksesta? Tällä asialla on kiire. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Valtonen.

17.00 **Ulkoministeri Elina Valtonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Niemi kuvaa tilannetta oikein ansiokkaasti. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisenä päämääränä on taata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin ja turvata suomalaisten hyvinvointi.

No, tässä muuttuneessa turvallisuustilanteessa olemme tehneet analyysin, jossa Suomen puolustuksellista liikkumavaraa on syytä laajentaa kattamaan myös jalkaväkimiinat, ottaen huomioon toisaalta Venäjän pysyvän uhan ja myös sen käyttämän taistelutaktiikan Ukrainassa.

No, Suomelle pienenä maana erityisen tärkeitä on myös kansainvälinen oikeus, ja sen vuoksi me teemme nyt tämän liikkeen, että eroamme sopimuksesta, kuitenkin säilyttäen kaikki ne humanitaariset velvoitteet, jotka myös Ottawan sopimuksessa on miinojen inhimillisen käytön osalta [Puhemies koputtaa] otettu huomioon.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.7. Suullinen kysymys Suomen elintarvikeviennistä (Anders Norrback r)

Suullinen kysymys SKT 96/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Norrback.

Keskustelu

17.01 **Anders Norrback r:** Tack, ärade talman! Att Finland exporterar allt mer mat är en god nyhet. Vi producerar ren och högklassig mat som vi ska vara stolta över. Det är viktigt

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

att vi vänder varje sten för att förbättra jordbrukarnas lönsamhet, och jag ser att det finns outnyttjad potential i vår livsmedelsexport.

Arvoisa puhemies! Suomen elintarvikevienti kasvoi viime vuonna kuusi prosenttia. Erityisesti kauran ja meijerituotteiden vienti vetää. Tämä on hyvä asia maatalouden kannalta. Kysynkin ministeri Rydmanilta: millä tavoin hallitus edistää meidän elintarvikevientiä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Rydman.

17.02 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Ledamot Norrback hade alldeles rätt i att det finns en enorm potential vad gäller matexporten. Regeringen har redan gjort flera åtgärder som har främjat matexporten, och det syns redan i de siffror som ledamoten citerade. Det glädjer mig också stort att just i dag har regeringen även gett ett förslag till en ny lagstiftning angående Finnvera och hur man säkerställer att de företag som vill nå internationella marknader också får finansiering för deras bruk. Den ska också möjliggöras genom den nya lagstiftningen.

Edustaja on täysin oikeassa siinä, että ruokavientiin sisältyy valtava potentiaali, ja hallituksen toimenpiteet osaltaan jo näkyvätkin vientiluvuissa. Mutta erityisen ilahduttavaa on se, että pääsimme tänään antamaan Finnvera-lainsäädäntöä uudistavan lakiesityksen, joka poistaa toimialarajoitteita lainsäädännöstä ja mahdollistaa myöskin ruokaviennin osalta paremman hyödynnettävyyden Finnveran rahoituksen puitteissa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.8. Suullinen kysymys yrittäjien eläkejärjestelmän uudistuksesta (Mika Poutala kd)

Suullinen kysymys SKT 97/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Vielä edustaja Poutala.

Keskustelu

17.03 Mika Poutala kd: Arvoisa puhemies! Eilen ja tänään tässä salissa on keskusteltu valtiontalouden tilasta. Hallitus on tehnyt määrätietoisia kasvutoimia, ja talouskasvuhan syntyy ensi kädessä yrityksissä. Pienyrittäjän asema on Suomelle avainkysymys, sillä jokainen suurikin yritys on joskus palkannut ensimmäisen työntekijänsä. On aivan olennaista, että yrittäjyyden edellytykset ovat reilut ja yrittäjyyteen kannustetaan. Itsekin yrittäjänä tahdon kiittää ministeri Grahn-Laasosta selvityksen käynnistämisestä, jolla halutaan selkiyttää yrittäjien eläkejärjestelmää ja muun muassa työtulon määrittämistä.

Arvoisa puhemies! Selvityshenkilön toimikausi on nyt puolivälissä. Kysyn ministeri Grahn-Laasoselta: miltä selvitystyö toistaiseksi näyttää, ja ollaanhan YEL-järjestelmää kehittämässä oikeudenmukaisempaan suuntaan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

17.04 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomainen kysymys — yrittäjiä ja ylipäättään yrittäjyyden arvostusta hallitus haluaa nostaa. Eli me haluamme tehdä Suomesta yrittäjyyteen kannustavan maan ja myös-kin toimintaympäristön, missä kaikenkokoiset yritykset voivat loistaa ja pärjätä ja menestyä ja sitä kautta sitten tuoda myöskin verotulojen kautta hyvää meidän yhteiseksi hyväksi.

Tässä hallituksen isossa kasvupaketissa, mikä tähtää talouden kasvun kiihdyttämiseen, yksi toimi on tämä YEL-järjestelmän korjaaminen. Edellinen hallitus uudisti yrittäjien eläkejärjestelmää, ja se on koettu — moni yrittäjä kokee sen edelleen — epäoikeudenmukaiseksi, ja erityisesti tämä koskee tätä työtulon määrittelyä YELissä. Näitä viestejä tulee erittäin paljon erityisesti yksinyrittäjiltä ja pienyrittäjiltä. Tätä selvitystyötä tekee selvityshenkilö Jukka Rantala. Hänen raporttinsa valmistuu marraskuuhun mennessä, mutta koko tämän matkan on pidetty yhteyttä, ja uskon, että sieltä saamme ne eväät, joilla pääsemme tätä järjestelmää korjaamaan.

Ja yhtenä täsmätoimena hallitus on jo sitoutunut siihen, että ne yrittäjät, jotka ovat aloittaneet vuoden 23 jälkeen, saivat [Puhemies koputtaa] nämä samat korotusrajat, [Puhemies: Aika!] mitkä nyt muillakin on, jotta saadaan tätä kautta myös vähän reiluutta järjestelmään.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 60/2025 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Esittelypuheenvuoro, ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.06 Opetusministeri Anders Adlercreutz (esittelypuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Yhteistoiminta työpaikoilla ei ole vain hallinnollisen menettelyn noudattamista, vaan se on keino toteuttaa työntekijöiden oikeutta osallistua ja vaikuttaa työpaikan asioihin. Yhteistoiminta vahvistaa työelämän demokratiaa ja oikeudenmukaisuutta. Hyvinvoiva työyhteisö on aina myös työnantajan etu.

Ärade talman! Samarbete på arbetsplatser handlar inte bara om att följa administrativa rutiner, utan det är också ett sätt att förverkliga arbetstagarnas rätt att delta och påverka. Sam-

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

arbete stärker demokratin och rättvisan i arbetslivet. Ett välmående arbetskollektiv är alltid också till fördel för arbetsgivaren.

Toisin kuin valtiolla, kunnissa, hyvinvointialueilla tai yrityksissä, evankelis-luterilaisen kirkon yhteistoiminnasta ei ole tällä hetkellä säädetty lailla, vaan toiminta perustuu virkaja työehtosopimuksen määräyksiin. Kirkon henkilöstöjärjestöt ovat katsoneet, että sopimusmuotoinen järjestelmä sisältää puutteita muun muassa työnantajan neuvotteluvetoisuuden laajuuden, viestinnän ja sanktioinnin osalta. Asiaa on käsitelty perusteellisesti kirkon piirissä, ja käsillä oleva hallituksen ehdotus perustuu kirkon ylimmän päättävän elimen eli kirkolliskokouksen valtioneuvostolle tekemään ehdotukseen lakisääteiseen järjestelmään siirtymisestä.

Ärade talman, arvoisa puhemies! Hallitus esittää, että eduskunta säätäisi lain evankelis-luterilaisen kirkon yhteistoiminnasta ja muuttaisi eräitä lakeja, joissa on tällä hetkellä viitauksia nykyisen järjestelmän mukaiseen kirkon yhteistoimintasopimukseen. Kirkon yhteistoimintalain soveltamisalaraja olisi kirkolliskokouksen ehdotuksen mukaisesti 20 työntekijää tai viranhaltijaa. Vuoden 2024 henkilöstötilastojen mukaan lain soveltamisalan piirissä olisi tällöin noin 78 prosenttia kirkon vakinaisesta henkilöstöstä. Soveltamisalarajan asettamisella halutaan varmistaa se, etteivät sääntelystä johtuvat velvoitteet haittaa pienten seurakuntien kehitystä. Tämä ei olisi EU:n yhteistoimintamenettelydirektiivin mukaista. Toisaalta kirkon työnantajien pienehkö koko huomioon ottaen ei olisi tarkoituksenmukaista seurata myöskään yrityspuolella sovellettavan yhteistoimintalain muutoksia eli nostaa soveltamisalaa 20:stä 50:een. Valtaosa kirkon henkilöstöstä jäisi tällöin soveltamisalan ulkopuolelle.

Ehkä merkittävin muutos tässä uudistuksessa koskee seuraamusjärjestelmää. Yhteistoimintavelvoitteiden rikkomisen ja laiminlyöminen tulisivat rikosoikeudellisen vastuun piiriin, minkä lisäksi työntekijän tai viranhaltijan olisi mahdollista saada tällaisissa tilanteissa työnantajalta myös rahallista hyvitystä. Seuraamusjärjestelmä siis yhtenäistettäisiin muiden alojen yhteistoimintaa koskevien sääntelyjen kanssa.

Ärade talman, arvoisa puhemies! Käsillä oleva, kirkon omaan ehdotukseen perustuva hallituksen esitys sisältää selkeitä parannuksia seurakuntien ja muiden kirkon työnantajien piirissä toteutettavaan yhteistoimintaan. Uudistuksesta ei aiheutuisi kustannuksia valtiontalouteen.

Lakimuutosten on tarkoitettu tulevan voimaan vuoden 2026 alusta.

Ärade talman! Den aktuella regeringspropositionen bygger på kyrkans eget förslag och innehåller tydliga förbättringar för samarbetet inom församlingar och andra arbetsgivare inom kyrkan. Reformen medför inga extra kostnader för staten. Lagändringarna är avsedda att träda i kraft i början av år 2026. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Sitten edustaja Hänninen.

17.11 Juha Hänninen kok: Kiitos, kunnioitettu puhemies! Tänään käsittelemme hallituksen esitystä, jossa ehdotetaan säädettäväksi laki evankelis-luterilaisen kirkon yhteistoiminnasta. Ehdotetulla lailla korvattaisiin nykyinen sopimus pohjainen järjestelmä. Sen tilalle tulisi lakiin perustuva yhteistoimintamalli, joka lisäisi henkilöstön tiedonsaantia ja vaikutusmahdollisuuksia.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Arvoisa puhemies! Kirkko on merkittävä työnantaja Suomessa. Kirkolla on tuhansia työntekijöitä eri tehtävissä seurakunnassa, hiippakunnassa ja keskushallinnossa. Kirkon työyhteisöissä kohdataan samaa muutosta kuin muuallakin yhteiskunnassa: resurssien niukkenemista, tehtävien uudelleenjärjestelyjä ja muutoksia johtamisessa ja rakenteissa. Siksi on tärkeää, että kirkon henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua näihin prosesseihin ja että tiedonkulku toimii ja työntekijöiden ääni kuuluu. Tämä esitys tuo kirkkoon vastaavanlaisen lainsäädännöllisen kehyksen, joka julkisella sektorilla ja yksityisellä puolella on jo käytössä.

Arvoisa puhemies! Kirkko on enemmän kuin organisaatio, se on arvojen kantaja. Se toimii kaikkialla Suomessa keskellä ihmisten elämää ja arkea. Häden hetkellä kirkon ovet ovat auki. Kirkon diakoniatyö, kasvatustyö ja yhteisöllisyys ovat osa suomalaista arkea. Kaiken tämän ohella kirkko tuo esiin arvoja, joita ei voi mitata rahassa tai taloudella: lähimmäisenrakkautta, ihmisarvon kunnioitusta, sovinnon ja toivon sanomaa. Nämä arvot ovat nyt ajankohtaisempia kuin ehkä koskaan ennen. Siksi on tärkeää, että kirkon oma sisäinen toimintakulttuuri tukee samoja arvoja: kuuntelemista, kunnioittamista ja oikeudenmukaisuutta.

Arvoisa puhemies! Esityksen perustelut ovat selkeät. Sääntely vahvistaa työntekijöiden oikeusturvaa ja ennakoitavuutta. Se edistää työhyvinvointia ja parantaa päätösten laatua. Yhteistoiminta ei ole muodollisuus, se on osa hyvää johtamista. Uuden lain myötä yhteistyön pelisäännöt ovat kaikille selvät. Seurakunnat voivat soveltaa lakia oman toimintansa erityispiirteet huomioiden. Silti perusperiaate on yhtenäinen: työntekijöillä on oikeus tulla kuulluiksi. Kyse ei ole vain hallinnollisesta yksityiskohdasta vaan ennen kaikkea luottamuksesta, työyhteisön avoimuudesta ja oikeudenmukaisuudesta. Kirkko kantaa vastuuta ihmisistä, ei vain meistä jokaisesta vaan myös omista työntekijöistään. Siksi tämä laki on tärkeä askel eteenpäin. Lain tavoite on selvä: haluamme vahvistaa vuoropuhelua, lisätä vaikutusmahdollisuuksia ja tukea yhteistä työtä kirkon tehtävän hyväksi niin työyhteisössä kuin koko yhteiskunnassa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

17.15 Timo Suhonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa ja siihen liittyviksi laeiksi on osin ihan kannatettava esitys. Evankelis-luterilaisen kirkon yhteistoiminnasta jatkossa säädettäisiin lailla. Työntekijöiden näkökulmasta tämä on tietysti hyvä lähtökohta, aivan kuten ansiokkaasti edustaja Hänninen äsken omassa puheenvuorossaan asiaa toi esille.

Arvoisa rouva puhemies! Ainoastaan, mitä edustaja Hänninenkään ei tuonut esille, on se, että tämän lakiesityksen vähemmän hyvä puoli on se, että tämä lakiesitys heikentää evankelis-luterilaisessa kirkossa työtä tekevien työntekijöiden asemaa ja yhdenvertaisuutta verrattuna muihin julkisella sektorilla työtä tekeviin työntekijöihin. Samoin tämä lakiesitys heikentää kirkon työntekijöiden asemaa nykytilaan nähden merkittävästi. Tämä tarkoittaisi, että tämän lain myötä 57 prosenttia seurakunnista putoaa yt-lain soveltamisen piiristä pois, jos esitetty 20 työntekijän ja viranhaltijan soveltamisalaraja tulee käyttöön. Julkisen sektorin työntekijöiden yhdenvertaisuuden poistamisen lisäksi tällä lakiesityksellä poistetaan isolta osalta henkilöstöä kirkon työntekijöiden vuoropuhelu, osallistuminen sekä vaikutusmahdollisuus, koska nykyisin seurakuntaa koskee yhteistoimintasopimus ja sitä on sovellettu kaikissa seurakunnissa koosta huolimatta.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Hallitus siis edelleen jatkaa linjaansa heikentämällä työntekijöitten oikeuksia tältä osin, eikä hallitus jätä rauhaan edes kirkon työntekijöitä. Tämä on valitettavaa. Hallitus tällä esityksellä siis heikentää kirkon työntekijöiden yhdenvertaisuutta, ja voisin todeta, että Orpon—Purran hallitus siis jättää kirkonkin työntekijät tältä osin niin sanotusti herran haltuun. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

17.17 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys ja sen valmistelu on lähtenyt liikkeelle työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan yhdestä mietinnöstä vuodelta 2021, ja siitä on lainvalmistelu ja kirkon sisällä valmistelu lähtenyt liikkeelle. Perusteena on ollut se, että kirkko on ollut yhteistoimintalain sääntelyn ulkopuolella. Kaikki muut alueet — kunta, valtio ja yksityinen puoli — ovat yhteistoimintalain piirissä, ja siitä syystä tätä lakiesitystä on lähdetty aikanaan tekemään, ja nyt meillä on täällä tämä lakiesitys käsittelyssä — siinä mielessä hyvä. Laki antaa tietenkin paremman suojan työntekijöiden ja heidän edustajiensa oikeuksista kuin sopimusperusteinen järjestelmä, ja se on velvoittavampi ja vakaampi kuin yhteistoimintasopimus, jota siellä tällä hetkellä käytetään, ja sopimus on aina irtisanottavissa ilman erityistä syytä. Tämä lähtökohta sinänsä on ok ja hyvä, mutta sitten tähän liittyy aika monia kysymyksiä, joita nyt, kun tämä on lähetekeskustelu, kannattaa tässä saatekeskustelussa laittaa liikkeelle.

Meillä on siis sektorikohtainen lainsäädäntö, ja tämäkin yhteistoimintalaki on evankelis-luterilaiselle kirkolle ja seurakunnille ja sinne eri talousyksiköihin tarkoitettu lainsäädäntö, ja se on räätälöity sinne, ja siinä mielessä se on hyvä, ja tämä on sillä tavalla rakennettu.

Toinen, joka tässä on tärkeitä huomioida, on, että sektori, johon tätä yleensä verrataan, on tämä julkinen sektori. Siellä on kuntiin ja valtioon liittyviä velvoitteita vähän samalla lailla ajateltu, ja se on osa tätä meidän julkista hallintoa. Siellä on tiettyjä julkisia tehtäviä, joita sillä kirkolla on, ja näin poispäin, ja olisi järkevää, että sitä verrataan myöskin tältä osin tähän julkiseen puoleen. Julkisella puolella tässä yt-laissa ei ole soveltamisen alarajaa lainkaan, ja siinä mielessä tämä 20:n raja jättää aika ison osan näistä yksiköistä ja seurakunnista ulkopuolelle tämän lain soveltamisen piiristä, ja se on tässä se ongelma. Siinä mielessä tämä näkökohta on otettava huomioon.

Täällä ainakin palkansaajapuoli ja vähän työnantajapuolikin kysyvät, mikä raja tässä sitten olisi parempi. Jos sitä yritettäisiin nostaa samaan kuin tämä yksityisellä puolella oleva 50, niin silloin vain 18 prosenttia työnantajista olisi enää tämän järjestelmän piirissä. Se kertoo, että se jättäisi 80 prosenttia ulkopuolelle, ja se ei varmasti ole tämän tarkoitus. Sen takia tämä soveltamisrajakysymys tulee olemaan varmaan yksi keskeinen asia, joka tässä keskustelua herättää. Itse toivoisin, että sitä välttämättä ei tarvitsisi merkitä ollenkaan ja tehtäisiin niin kuin muuallakin julkisella puolella. Siinä mielessä tämä tulee olemaan yksi tärkeä osa tätä lähetekeskustelua ja sitä käsittelyä.

Toinen asia, joka tässä, arvoisa rouva puhemies, huolettaa: Täällä sanotaan, että ehdotetulla säätelyllä korvattaisiin evankelis-luterilaisen kirkon sopimus pohjainen yhteistoimintajärjestelmä. Kun se kuitenkin on työehtosopimuksessa sovittu järjestelmä, niin ei eduskunta voi mennä osapuolten puolesta irtisanomaan ja sanomaan, että tällä korvataan se järjestelmä, mitä siellä on sopimus pohjaisesti tehty. Mielestäni se näkökulma tässä lähtökohteisesti on väärin. Siinä mielessä osapuolten pitää saada ja voida tehdä niitä alakohtaisia yhteistoimintasopimuksia niille pienemmille työpaikoille, jos tämä raja tulee tänne 20:een.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Se on tässä mielestäni semmoinen asia, joka pitäisi olla. Se on nolla tai sitten tämä 20. Jos se on tämä 20, niin silloin on ilman muuta katsottava, keitä siihen luetaan mukaan, ja kun siellä on määräaikaista työsuhteita ja muita, niin kuinka hyvin niitä otetaan tässä mukaan. Se on semmoinen ulottuvuus, joka tässä myöskin on otettava huomioon.

Sitten täällä on vielä sellaisia asioita, jotka huolettavat. Ne liittyvät tähän, että kun se yhteistoimintamenettely on erittäin hyvin sillä sopimus pohjaisellakin järjestelmällä saatu aikaiseksi, niin meidän pitäisi vain vahvistaa sitä menettelyä. Kun tiedetään, että kirkon piirissä on aika paljon tulossa rakenteellisia muutoksia lähivuosina ja siellä tarvitaan yhteistoimintamenettelyä erittäin paljon jatkossa, erityisesti pienten seurakuntien yhdistymisen ja muitten johdosta, niin olisi hyvä, että tämä laki myöskin tukisi tällaista prosessia, jossa henkilökunta otetaan paremmin näissä isoissa muutoksissa huomioon. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen.

17.22 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitokset tästä hallituksen esityksestä ja kiitos myös kirkolliskokoukselle siitä, että tämä asia on täällä käsitellyssä. Se on ilman muuta järkevää, että tämä yt-laki tulee jatkossa kohdistumaan myös kirkon henkilökuntaan.

Sitten ehkä on hyvä havaita — kun tässä on jo valiokunta käynnistänyt ennakkokuulemisen, niin me ollaan kyllä havaittu se — että tämä sopimuksellinen järjestelmä ja esimerkiksi tämä yhteistoimintamenettely, jota tähän asti siellä on käytetty, on ymmärtääkseni toiminut varsin hyvin, mutta siitä huolimatta tämä lakiin meneminen on järkevä ratkaisu.

No sitten tietysti, kun tullaan tähän soveltamisalakysymykseen, se on jo mittaluokkaa hankalampi ratkaisu. Täällä edellisissä puheenvuoroissa viitattiin siihen, että kunta- ja hyvinvointialueilla ei ole tällaista rajaa ollenkaan. No, niissä ei tietenkään ole sen takia, että ne lähtökohtaisesti ovat erittäin isoja. Ei Suomessa ole yhtään hyvinvointialuetta, jossa on työntekijöitä alle 20, ja äärimmäisen vähän kuntiakin. [Lauri Lylyn välihuuto] Eli siis meillä käytännössä on todella vähän sellaisia yksiköitä ja valtionhallinnonkin yksiköitä, joissa on alle 100 työntekijää, eli tavallaan sellaisissa yhteisöissä tämä asia on ihan erityyppinen.

Sitten kun tullaan tänne yksityiselle puolelle, niin tässä on kyllä hyvä nyt huomioida se, että tämä prosessi, kuten täällä myöskin edustaja Lyly sanoi, on käynnistynyt jo aikaisemmin, ennen kuin tätä yksityisen puolen lainsäädäntöä on muutettu. Silloin herää kysymys siitä, että jos tämä olisi ollut tiedossa, että yksityisellä puolella tämä soveltamisraja on 50, niin olisiko kirkolliskokouksessa päädytty siihen, että tämä on 20, koska tämä 20 on se raja, joka tässä esityksessä nyt on, ja se tulee siitä vanhasta lainsäädännöstä, joka yksityisellä puolella ei ole voimassa enää heinäkuussa.

Tässähän on tietysti sitten sellainen mahdollisuus, mikä yksityiselläkin puolella on: se varsinainen soveltamisalaraja on 50, mutta siinä 20—49:n kokoluokassa — jossa kieltämättä on, kuten ministeri sanoi, iso määrä näitä kirkon työntekijöitä — on yksityisellä puolella tämä kevennetty vuoropuhelu, joka pitkälti ratkaisee ne haasteet siellä. Mutta tämä on tietysti asia, jota on varmaan hyvä valiokuntakäsittelyssä vielä punnita, että mikä tässä on järkevää. Totta kai se on painava argumentti, että tämä on kirkolliskokouksen tekemä esitys. Sinänsä voi tietysti olla niin, että nämä kokorajat ovat erilaisia yksityisellä puolella ja julkisella puolella, mutta kyllä sekin poikkeaa siitä käytännöstä, joka on ollut lähtökohtana, jos siihen päädytään, että yksityisellä puolella tämä raja on 50 mutta kirkollisella puolella 20.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

Mutta joka tapauksessa hyvää on se, että tämä yt-laki nyt tulee.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

17.26 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Totta on, että hyvinvointialueet eivät aina-kaan ole sellaisia kokoluokaltaan, että niissä tämä raja tulisi vastaan, se me kaikki tiedetään, mutta kyllä kuntayhtymiä ja tällaisia on pieniäkin ja on tavallaan sentyyppisiä asioita, jotka koskevat tiettyjä palvelutuotantoja ja muita, eikä se ole ollut mikään ongelma. Näen tässäkin, että pitäisi kuulostella tätä soveltamisrajaa niin, että tämä yhteistoiminta siellä evankelis-luterilaisen kirkon piirissä olisi sellainen, että he sitä pystyvät parhaiten noudattamaan. Meidän ei tarvitsisi tikulla osoittaa, että sen pitää olla tuo, joka on yksityisellä puolella, koska on ihan erilainen toimintaympäristö, kun toimitaan evankelis-luterilaisen kirkon piirissä. Siinä mielessä pitäisin tätä 20:tä tai sitten nolaa siinä rajana ja en lähtisi sörkkimään tätä tästä syystä, että yksityisellä puolella on juuri näin tehty. Tämä on nyt tehty siellä kolmikantaisessa valmistelussa yhteistyössä, niin että olisi parempi noudattaa myöskin sitä näkökulmaa eikä täältä ruveta sitä osoittamaan.

Rouva puhemies! Jäi vielä sanomatta se, että myöskin ortodoksiselle kirkolle on jossain kohtaa ilmeisesti tulossa vastaava, mutta se on niin pieni kirkkokunta Suomessa, että henkilömäärät ovat siellä pieniä. Ehkä tästä saadaan sitten jotain osviittaa myöskin siihen lainsäädäntöön, koska ne rakenteet ovat kohtuullisen samantyyppisiä kuin täällä evankelis-luterilaisenkin kirkon puolella. Myöskin sitä kannattaa ehkä sitten miettiä, kun lainsäädäntövalmistelua tässä tehdään. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Haluaako ministeri kommentoida? — Olkaa hyvä.

17.28 Opetusministeri Anders Adlercreutz: Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos keskustelusta, ja erityiskiitos kahden etevän parlamentaarikon mielenkiintoisista näkemyksistä tässä loppuvaiheilla.

Linja on vedetty nyt siihen 20:een. Se on tietenkin dialogin tulos ja kirkolliskokouksen toive. Sillä saadaan 78 prosenttia henkilöstöstä tämän lain piiriin. 50:llä olisi ollut hyvin-kin iso vaikutus nimenomaan siihen kattavuuteen, joten päädyimme tähän. On tietenkin hyvä tunnistaa, että nämä ovat varsin erilaisia yhteisöjä, toisaalta kuin yritykset mutta toki toisaalta kuin julkisyhteisöt noin yleensä, siis muut julkiset toiminnot, joilla tosiaankin kokoluokka harvemmin ulottuu niin alas, kuten tässä edustaja Satonenkin totesi.

Ortodoksisen kirkon osalta tämä on myöhemmän vaiheen asia. Tarpeellista varmaan olisi siinäkin edetä, mutta aikataulu menee nyt tällä tavalla, että evankelis-luterilaisen kirkon osalta laki on käsittelyssä tässä jo nyt.

Kiitos keskustelusta tähän asti, ja toivon hyvää valiokuntakäsittelyä. [Arto Satonen: Kiitoksia!]

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan on annettava lausunto.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ilmailulain, liikenteen palveluista annetun lain ja yhteistoimintalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 22/2025 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 8/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 8/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Hänninen.

Keskustelu

17.29 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutoksia ilmailulakiin. Tavoitteenamme on parantaa lentoturvallisuutta, selkeyttää sääntelyä ja tehostaa viranomaisten toimintamahdollisuuksia. Lentäminen on luottamusta, luottamusta siihen, että koneet ovat kunnossa, reitit selkeitä ja henkilöstö toimintakykyistä. Lentoturvallisuus ei saa perustua oletuksiin, vaan sen on perustuttava varmuuteen. Luottamuksen ja varmuuden on oltava toimintamme perusta.

Tässä esityksessä täsmennetään muun muassa viranomaisen oikeutta määrittää työntekijä puhalluskokeeseen. Tavoitteena on, että tilannearviot voidaan tehdä nopeasti ja luotettavasti. Kyse on paitsi ilmailuhenkilöstön turvallisuudesta myös kaikkien matkustajien turvallisuudesta. Viranomaisilla tulee olla keinot puuttua tilanteisiin, joissa lentoturvallisuus on uhattuna. Tämä esitys varmistaa sen, että sääntely on ajan tasalla ja käytännössä toimivaa.

Arvoisa rouva puhemies! Ilmailun luonne on muuttunut: lentoliikenne on tiheämpää, ja paineet aikatauluihin ovat suuret. Siksi turvallisuuden pitää kulkea aina edellä. Yksikin virhe voi maksaa liikaa. On hyvä, että valiokunta on esittänyt oman lausumaehdotuksensa. Lämmöllä kannatan ehdotusta, jossa eduskunta edellyttää, ”että valtioneuvosto selvittää puhalluskoesääntelyä laajentavia muutoksia ja niiden vaikutuksia erillisessä hankkeessa”. Tämä on oikea suunta. Huolellinen selvitys antaa perustan mahdollisille jatkotoimille.

Arvoisa puhemies! Lentoturvallisuus ei ole yksityiskohta, se on kokonaisuus. Se tarkoittaa ennen kaikkea toimivia järjestelmiä, koulutettua henkilöstöä ja luotettavaa sääntelyä. Mutta se tarkoittaa myös sitä, että me päättäjät osoitamme, ettei turvallisuudesta tingitä, ei säästösyistä, ei kiireen vuoksi, ei välinpitämättömyydestä. Kun turvaamme lentämisen, turvaamme myös ihmisten liikkumisen, kansainvälisen yhteistyön ja kriisitilanteissa koko yhteiskunnan toimintakyvyn. Tämä esitys vie meitä siihen suuntaan, ja siksi kannatan hallituksen esitystä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 22/2025 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi veronkantolain sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 39/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 5/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Edustaja Hänninen.

Keskustelu

17.34 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, kunnioitettu puhemies! On erityisen tärkeää, että maamme verotus on mahdollisimman selkeää, ymmärrettävää ja oikeudenmukaista niin kansalaisille kuin yrityksille.

Hallitus on nyt tuonut eduskunnan käsiteltäväksi esityksen, jolla päivitetään veronkantolakeja ja viivekorkosääntelyä. Tavoitteenamme on ennen kaikkea yksinkertaistaa verojen maksamista ja vähentää hallinnollista taakkaa. Uudistuksessa otetaan käyttöön mahdollisuus maksaa useita veroja yhdellä viitenumerolla. Tämä on merkittävä parannus erityisesti osakeyhtiöille ja muille yhteisöille. Jatkossa maksut kohdennetaan verojen eräpäivän mukaisessa järjestyksessä vanhimmaasta uusimpaan. Lisäksi veronpalautuksia ei enää automaattisesti käytetä veron suoritukseksi ennen maksua. Maksut käsitellään aina ensin. Tämä parantaa veronmaksajien mahdollisuutta hallita omaa tilannettaan ja selkeyttää koko järjestelmää.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana. Valiokunta nostaa esiin, että nykyinen käytäntö, jossa maksujen ja palautusten käyttötavat vaihtelevat, on aiheuttanut epäselvyyttä ja virheitä ja ylimääräistä työtä erityisesti yrityksille. Ehdotetut muutokset selkeyttävät tilannetta merkittävästi ja vähentävät Verohallinnon asiakasneuvonnan tarvetta.

Erityisen tärkeää on, että yksittäiselle verovelvolliselle jätetään jatkossakin oikeus maksaa veroja verolajikohtaisesti. Yhden viitenumeron käyttö ei siis poista entisiä vaihtoehtoja, vaan se täydentää niitä. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että Verohallinnon on edelleen otettava huomioon digitaadoiltaan heikommassa asemassa olevat. Tämä koskee erityisesti yhteenvedon sähköistä saatavuutta. On tärkeää, että OmaVero-palvelun kehittämisessä huomioidaan käyttäjäystävällisyys aivan kaikille.

Arvoisa puhemies! Samalla luovutaan hyvityskorosta veron suoritukseksi käytetylle maksulle. Tämä vähentää hallinnollista kuormaa molemmin puolin. Muutos ei koske vain yrityksiä. Tavalliselle kansalaiselle se näkyy ennen kaikkea selkeytenä. Veronpalautus ei enää katoa jonnekin, vaikka verot olisi maksettu ajallaan. Tässäkin asiassa maksajan oma tahto ja järjestys ovat nyt keskiössä. Verotus ei ole vain maamme talouden rahoitusta, se on osa — ja tärkeä osa — kansalaisten luottamusta yhteiskuntaan, luottamusta siihen, että järjestelmä toimii ja on oikeudenmukainen. Tällä esityksellä pyritään juuri siihen. Pidän esitystä hyvin perusteltuna ja kannatan sen hyväksymistä. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savio.

Pöytäkirja PTK 61/2025 vp

17.38 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hänninen tavoin haluan kiittää hallitusta tästä lakiesityksestä, jolla selkeytetään ja sujuvoitetaan yritysten veronmaksua. Tämän esityksen myötä vähennetään yhteisöjen veronmaksuun ja maksuliikenteen selvittämiseen liittyvää hallinnollista taakkaa.

Arvoisa puhemies! Kuten edellä edustaja Hänninen kuvasi, niin osakeyhtiömuotoisten yritysten ja muiden yhteisöjen maksamat verosuoritukset kohdistetaan jatkossa maksussa oleviin eri veroihin niiden eräpäivän mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan, jos verovelvollinen on päättänyt käyttää verolajeille yhteistä viitenumeroa. Veron eräpäivänä maksettu suoritus käytetään veron suorituksena ennen veronpalautusta. Tämä järjestely helpottaa yritysten verojen automaattista digitaalista maksamista. Yhteisöillä on toisaalta edelleen mahdollisuus käyttää halutessaan erillisiä viitenumeroita eri verolajeille, mitä on lausuntopalautteessa laajasti kannatettu.

Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä on lisäksi muutamia muita veronkantoa sujuvoitavia muutoksia. Näiden lakien tarkoitus tulla voimaan marraskuussa, joten Verohallinto voi toteuttaa ne loppusyksyn tietojärjestelmä uudistuksensa yhteydessä, mikä pienentää tästä muutoksesta Verohallinnolle aiheutuvia tietotekniikkakustannuksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 39/2025 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 6.6.2025 klo 13.00. Täysistunto lopetetaan klo 17.40.

Pöytäkirjan vakuudeksi: